

ОБ'ЄКТИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

УКРАЇНА

Вінницька область

ПАСПОРТ

I. НАЙМЕНУВАННЯ ОБ'ЄКТА:

Успенська церква

II. ВИД: ПАМ'ЯТКА АРХІТЕКТУРИ

III. ТИП : СПОРУДА

IV. КАТЕГОРІЯ ПАМ'ЯТКИ: НАЦІОНАЛЬНОГО ЗНАЧЕННЯ

ДАТУВАННЯ ПАМ'ЯТКИ: 1755 -1757 рр.

МІСЦЕ ЗНАХОДЖЕННЯ : Вінницька область,
Барський район, м. Бар, вул. Св. Миколая, 10/22

ОХОРОННИЙ № ПАМ'ЯТКИ: №63

УКРАЇНА

ПАСПОРТ

об'єкта культурної спадщини

Успенська церква

(найменування об'єкта)

вид	тип	категорія пам'ятки
архітектура	споруда	національного значення

1. Дата утворення об'єкта:

1755-1757 рр.

2. Місцезнаходження об'єкта:

Вінницька область, Барський район, м. Бар, вул. Св. Миколая, 10/22

3. Охоронний № пам'ятки:

№ 63

4. Дата і № рішень, відповідно до яких об'єкт узятो на державний облік та визначено категорію пам'ятки:

Постанова Ради Міністрів УРСР від 24.08.1963 р. №970

5. Наявність охоронних дошок, охоронних знаків, інших інформаційних написів, позначок:

Дві охоронні дошки старого зразка із написами:

- 1- пам'ятка архітектури – Успенська церква ХУІІІ ст.
- 2- пам'ятка архітектури – Церква ХУІІІ ст.

6. Власник:

Релігійна громада храму Успіня Богородиці УПЦ Московського Патріархату

7. Користувач:

Релігійна громада храму Успіня Богородиці УПЦ Московського Патріархату

8. Охоронний договір:

9. Функціональне використання:

сучасне	первісне	інші (протягом часу існування об'єкта)
Церква Успіня Богородиці Української Православної Церкви Московського Патріархату	Успенська церква Богородиці	

10. Історичні дані про об'єкт:

Коли і ким засноване місто Бар історичних відомостей немає. Перша письмова згадка про місто Бар датується 1405 роком під назвою Рів, який існував на правому березі річки Рів. Тепер сучасне село Чемериси-Барські, яке у 1452 р. заснувала колонія чемерисів - татар з Волині. По документам на поч.15 ст. містечко Рів, в наслідок частих пограбувань татарами, перебував у запустінні. Період відродження в історії містечка Рів бере початок із 1536 -1537 рр., коли королева Бона Сфорца, дружина короля Сигізмунда I, викупає Рів у Станіслава Одровонжа. Влітку 1538 р. розпочалось будівництво нового замку.

Бона Сфорца доручає Альберту Старжевському, першому барському старості, будівництво замку, який визначає для замку нове місце на низині лівого берегу р. Рів. Так як на його думку місце розташування старого замку на правому крутому схилі р. Рів було не достатньо захищене.

Захист нового замку підсилено будівництвом греблі та влаштуванням ставу на 200 десятин. Місто було обведене подвійним рядом дубових колод, між ними насипана земля; башти дерев'яні; рів з водою. Нове місто отримало назву Бар від італійського міста Барі, звідки родом королева. Довкола замку утворилось поселення Польський Бар. Передмістя, що не було обведене парканом, утворило Руський Бар. На місці старого міста Рів виникло село Барські Чемериси.

У 1583 р. було 2 православні церкви і парафіяльний костел, заснований Боною у 1550 р. в 1598 р. – костьол св. Анни, а в 1607 р. староста барський Станіслав Гольський будує кляштор для домініканців на місці православного монастиря, що існував в давнину. В цей час у місті з'являються кармеліти і єзуїти (1614). Відомо, що згідно податкових документів, у 1578 р. в Барі згадуються три священика, у 1583 р. – два.

В актах 17 ст. перелічені церкви: Миколаївська, Воскресенська та Троїцька (1627 р.), а у першій пол. 18 ст. діючими – Успенська і Преображенська, остання на передмісті Чемерисах.

Воскресенський храм в к. 19 ст. згорів, на місці його була викопана криниця, до якої 22 червня відбувався хресний хід. Невідомо коли була зруйнована Миколаївська церква. Відомо, що вона була розташована із південної сторони сучасної будівлі жіночого православного монастиря, бувшого єзуїтського кляштору, і що храм був дерев'яний п'ятикупольний, і що після розібрання продано прихожанам містечка Яришев Могилівського повіту. За переказом від Барської Миколаївської церкви залишилися дві давні ікони, що потім знаходилися в дерев'яній Успенській церкві: ікона св. Миколая та ікона Божої Матері.

Перша документальна згадка про Успенську церкву відноситься до 1719 року. В цьому році Римсько-католицький Кам'янецький єпископ відряджає до Бару уповноваженого для перевірки справи про будівництво приходського костюлу. Під час якої з'ясовується, що священник Т.Матковський Барської дерев'яної Успенської церкви, що існувала приблизно в районі сучасного жіночого монастиря, додав частину земельної ділянки приходського костюлу зруйнованого під час козацьких війн у 17 ст., до території церкви.

Тимофій Матковський був назначений священником одночасно Успенської та Троїцької церков в 1730 р. Львівським єпископом Афанасієм Шептицьким по рекомендації власника міста Бара князя Любомирського, згодом він був назначений у єпархіальне управління на пост Барського офіціала, представника Львівського єпископа Барського округу. В той час на Подолі було два таких округи Камінецький та Барський. Тимофій Маяковський мав ще титул «апостольського протонотарія». Тимофій Матковський у другий половині 18 ст. стає відомою людиною на Поділлі. Місцеві перекази стверджують, що дружина Матковського була племінницею відомого Білоцерківського полковника Семена Палія.

У 1755 р. Т. Матковський починає будівництво нової Успенської церкви, тільки не на погості старої Успенської церкви, а на погості Троїцької церкви неподалік від замку, будівництво якої закінчив в 1757 році. На початок будівництва нової церкви у Матковського були підстави, які він описав в книжці у 1764 р. присвяченої чудотворній іконі Божій Матері, що знаходилася в старій дерев'яній Успенській церкві.

В книжці Матковський описує події, що коли він тяжко захворівши, навіть втративши надію на видужання, згадав про чудотворну ікону Божій Матері і звернувся із молитвами до святої про допомогу та дав обітницю, що в разі видужання в честь і славу Богу збудує кам'яну церкву за свої кошти, після чого, як він стверджує, йому зразу стало легше і став потроху поправлятися.

Збудована у 1755-1757 роках Тимофієм Матковським Успенська церква стає одною із найкращих церков на Поділлі. Архітектор невідомий.

Так як церква була збудована на місці старої дерев'яної Троїцької церкви, то спочатку нова церква була освячена на честь Пресвятої Тройці і Успіня Божій Матері, а потім – тільки стає на честь Успіня Божій Матері.

17 червня 1768 р. на 60-му році Т.Матковський помер. У літописі Вінницького монастиря капуцинів записано, що під час Барської конфедерації, коли російські війська брали приступом Бар, був ранений «уніатський офіціал». Припускають що це був Матковський, який помер від цієї рани. До к.19 ст. в Успенській церкві зберігався портрет фундатора, потім він був переданий до Кам'янця. Подальша доля портрета Т.Матковського невідома.

В актах за 1771-1783 рр. так описано зовнішній вид Успенської церкви: будівля хрестоподібна, із чотирма фациантами (фронтами), зі сторони головного входу має ганок із балконом, на якому в свята грали і били в «котли» (металеві у вигляді півкулі, плоска сторона якого обтягнута шкірою). У дворі стояла дерев'яна дзвіниця у вигляді навісу на стовпах.

В кінці 18 ст. Успенська церква стає православною. На той час настоятель церкви Василь Матковський, вочевидь син Тимофія Маяковського,

не захотів прийняти православ'я і залишив місце священика в цій церкві. На його місце став Іоанн Синицький (1795-1809рр.), одночасно при церкві були священики Федір (1800-1802 рр.) та Стефан Батулинські, останній був с 1804 по 1820 рр. Наступними в даній церкві священиками були: Павле Батуринський (1820-1837 рр.), Михайло Новицький (1838-1844 рр.), Василь Кузминський, Сімеон Карчевський (1849-1861 рр.), Григорій Яновський (1861-1881 рр.), Іоанн Корчинський (1881-1892 рр.), Павел Савлучинський (1892 р.), Афанасій Двірницький із 1892 р.

Будівля Успенської церкви у 1838 році була закрита, так як на куполі церкви була виявлена значна тріщина. Під час виконання ремонтних робіт служіння для прихожан Успенської церкви відбувалося у недобудованій покинутій споруді костюлу колишнього францисканського кляштору, який розташовувався на сусідній ділянці поряд із церквою, пристосовувавши приміщення уцілілого бокового нефа.

Після закінчення ремонтно-будівельних робіт по споруді Успенської церкви у 1757 році, звільнені приміщення костюлу використовувала громада Вознесенської церкви на час будівництва нової церкви в с. Чемериси-Барські.

При виконанні ремонтно-будівельних робіт, які були завершені в 1851 р., підбанник купола перекладений, при цьому була видозмінена його архітектура, надбудована цегельна триярусна дзвіниця над ганком, невисокі прибудови заповнили простір між раменами хреста. В інтер'єрі церкви виконані розписи на стінах (масляний живопис). В середній частині зліва був амвон для проголошення проповіді, а під ним біля іконостасу був напис про час будівництва церкви. В наш час її немає. Церква під час облоги Бару російськими військами в 1786 р., мабуть, використовувалася конфедератами як опірний пункт, так як свідчать документи, під час штурму був зруйнований паркан, що її оточував. Паркан навколо церкви був відсутній до к.19 ст.

Коли зведена існуюча мурована надбрамна дзвіниця, яка служить входом на територію церкви, не відомо. Надбрамна дзвіниця – двоярусна квадратована в плані із наметовим верхом. Форма цієї споруди проста до примітиву але її об'ємне вирішення не втрачає в цілому пропорційності. Враховуючи, що існуюча трьохярусна дзвіниця збудована під час реконструкції будівлі церкви у 1831-1851 рр., брама із дзвіницею в огорожі можливо збудована в к.18 ст. замість дерев'яної дзвіниці, що мабуть була ще за часів існування Троїцької церкви.

В 1956 р. церква потинькована, ремонтувана покрівля.

У 1970-х рр. при обстеженні пам'ятки виявлено підвальне приміщення під паламаркою, тобто під прибудовою виконаною у 1851 р. При візуальному огляді підвального приміщення виявлені закладені цеглою прорізи із боку підмурку 18 ст. та із зовнішньої стіни 19 ст., на підставі чого можна стверджувати наявність підвалу під історичною частиною 18 ст. та з'єднання його із підземними ходами, які можливо існували з часів будівництва замку 15-16 ст. Причина появи тріщин в стінах підбанника купола можливо була усадка підземних споруд.

У 1978-1979 рр. проведений капітальний ремонт пам'ятки, внаслідок якого втрачені барокові обрамлення віконних прорізів на раменах церкви.

Протягом існування кам'яної Успенської церкви неодноразово уточнювалися межі її території, в тому числі межі між територією церкви і костюлом св. Анни.

Споруда Успенської церкви використовується за прямим призначенням

11. Відомості про сучасний стан об'єкта:

Розташування об'єкта і його роль у навколишньому середовищі	Успенська церква розташована в центральній історичній частині міста Бар на окремій ділянці, що виходить на кут вулиць Св. Миколая та Енгельса, межує із територією костюлу св. Анни (св. Миколая). Кутове розташування монументальної будівлі церкви, із центральним великим куполом та стрункої триярусної дзвіниці, із розташованою на сусідній ділянці спорудою костюлу разом утворюють висотний та містобудівний акцент в силуеті навколишнього середовища центральної частини міста зі змішаною розпланувальною системою історичних кварталів.
Ландшафт	Територія має спокійний рельєф із незначним ухилом в південному напрямку. На території знаходяться старі дерева листяних порід. Поряд із житловим будинком священика ростуть фруктові дерева та чагарники. Зелені насадження знаходяться в задовільному стані.
Опис об'єкта	Відповідно до функціональної типології будівля церкви відноситься до культових (сакральних) споруд. Основні габарити споруди: довжина – 34,81м, ширина – 15,71м, висота (дзвіниці) – 33,60м. Загальна площа – 447,3м². Первісно церква хрещата, однобанна із чотирма фронтонами над раменами хреста. Із південного боку будівля мала ганок із балконом, на якому під час свят розміщувався оркестр. Споруда церкви мурована (камінь та червона цегла), підмурок із каменю. Автор проекту не визначений. Церква збудована у 1755-1757 роках в часи унії під впливом римо-католицької архітектури із елементами стилю бароко та класичних навіювань, які мали місце у другий половині 18 ст., що надали будівлі площину спокійних монументальних архітектурних мас. При реконструкції виконаної у 1851 р. будівля набула більш помітних рис класицизму вже із характерними для так званої епархіальної архітектури другої половини 19 ст.

Барокові елементи в обрамленні прорізів вікон та зломи карнизів на первісній хрещатій споруді були збережені. При обстеженні пам'ятки в 1955-1959 роках зафіксовані на фасадах автентичні барокові елементи.

Під час реконструкції виконаної у 1838-1851 роках споруда отримала сучасні риси. Церква залишилася однокупольною, в основі плану хрещата, між раменами хреста виконані прибудови із цегли нижчими за основний об'єм первісної споруди. Над ганком, із боку південного рамена, надбудована із цегли тріярусна дзвіниця.

Центральна частина церкви перекрита куполом, який сидить на перекладеному чотиригранному підбаннику зі зрізаними кутами, який під час реконструкції у 1851 р. зазнав зміни в архітектурі. Купол увінчаний фонариком із невеликим цибулястим куполом.

Трьохярусна дзвіниця завершена куполом на чотиригранному зі зрізаними кутами третьому ярусі, який увінчаний фонариком на пірамідальному високому куполі. На куполах встановлені хрести. Будівля церкви за рахунок прибудов стає багатокамерною.

Фасади мають вертикальне членування, що підкреслено кутовими пілястрами на виступаючих об'ємах споруди церкви. На кутах раменів пілястри та карнизи залишилися із рисами бароко.

В стіні прибудов в нішах вставлені із сходу – гранітна плита, із заходу – бетонний хрест, якими позначені поховання священників даного храму.

В інтер'єрі церкви всі об'єми об'єднані за допомогою широких арок. Висота підкупольного простору від підлоги до zenіту купола 21,30м. Особливу виразність інтер'єру надає сполучення двох показників розкриття внутрішнього простору – глибинного, за рахунок високих та широких циркульних арок, та висотного, приміщень висотою від 21,30м центральної нави, бокових раменів – 10,5м, та 5,86м висота об'ємів прибудов між раменами. Доповнено велич інтер'єра церкви завершення стін карнизом по всьому периметру зі складним профілем та орнаментальним розписом, подвійними пілястрами, що зорозово підтримують циркульні арки, розписом на стінах та склепіннях. Інтер'єр просторий та світлий, вражає підкупольний

простір, іконостас, настінний живопис к. 19 ст., давні ікони (виконання 17-19 ст.), зокрема св. Миколая (можливо, 16 ст.), привезеної за поданням королевою Боною із Італії, Богоматері Барської (копія чудотворної ікони 16 ст.) та інші. Центральною композицією інтер'єра церкви є дворянний іконостас із дерева роботи 19 ст., який доповнено кіютами 19 ст. – із заходу із іконою св. Миколая та зі сходу із іконою Божий Матері.

Із приміщення над притвором (колишнього ганку) влаштовано вхід на хори і на дзвіницю за допомогою металевої драбини на другий ярус і дерев'яними сходами на третій. В інтер'єрі збережені автентичні вхідні двері 18 ст.

В 1956 р. церква потинькована, ремонтувана покрівля.

У 1970-х рр. при обстеженні пам'ятки виявлено підвальне приміщення під паламаркою, тобто під прибудовою виконаною у 1851 р. При візуальному огляді підвального приміщення виявлені закладені цеглою прорізи із боку підмурку 18 ст. та із зовнішньої стіни 19 ст., на підставі чого можна стверджувати наявність підвалу під історичною частиною 18 ст. та з'єднання його із підземними ходами, які можливо існували з часів будівництва замку 15-16 ст. Причина появи тріщин в стінах підбанника купола можливо була усадка підземних споруд.

У 1978-1979 рр. проведений капітальний ремонт пам'ятки, внаслідок якого втрачені барокові обрамлення віконних прорізів на раменах історичної частини церкви. Вхідні двері до храму облицьовані художньою чеканкою по листах із алюмінію із зображенням св. Божий Матері і св. Миколая.

Загальне композиційне рішення будівлі церкви відноситься до російсько-візантійського стилю, відповідно до вимог 19 ст. при будівництві православних храмів у Російській імперії.

Успенська церква відповідно функціонально-планувальної та об'ємно-просторової композиції відноситься до поширених у 19 ст. в Україні типів храмів.

Перебудови, втрати й історичні нашарування

Після прибудов між раменами хреста із цегли під час реконструкції виконаної у 1838-1851 роках споруда набула сучасні риси. Церква залишилася

	однокупольною, в основі плану хрещата. Із боку південного рамена церкви 18 ст. виконана над ганком надбудова триярусної дзвіниці. Над центральною частиною церкви перекладено підбанник купола зі зміною архітектури. Вказані зміни відносяться до історичних нашарувань. Втрати нанесені при виконанні капітального ремонту, під час якого були збиті декоративні барокові елементи навколо віконних прорізів на споруді 18 ст.
Наявність творів мистецтва та їх опис	Завдяки тому, що церква за часи свого існування не змінювала свого призначення, в інтер'єрі церкви збереглися двоярусний іконостас, кіоти із іконами 19 ст., настінний живопис на стінах, арках та поверхні склепінь на біблійські сюжети 19 ст., давні ікони на дереві та полотні (виконання 17-19 ст.), інше убранство та культові предмети церкви. Для визначення їх художньої та історичної цінності необхідно проведення наукового дослідження.
Опис території об'єкта	Територія церкви відокремлена декоративною металевою огорожею на кам'яному підмурку. На території, крім будівлі церкви – пам'ятки архітектури, знаходяться споруди: житловий будинок (19 ст.), господарська споруда (склад-майстерня), два надвірні туалети, колодязь. Для входу на територію церкви із вул. Св. Миколая використовується надбрамна недіюча двоярусна споруда дзвіниці (к. 19 ст.); заїзд на територію влаштовано із вул. Енгельса. На території встановлені в південно-східному кутку два дерев'яних хреста: надгробний та високий поклінний хрест із розп'яттям, навколо яких висаджено квітник. Обнесено дерев'яною огорожею садок біля житлового будинку священика. Навколо церкви влаштовано асфальтове заощення що надає можливість обходу навколо церкви. На територію забезпечено під'їзд із вул. Енгельса. Газон, квітники та дерева утримуються в належному стані. Вздовж огорожі на території встановлені дерев'яні лави. Загальний стан благоустрою території церкви задовільний.
Загальна оцінка технічного стану об'єкта, дата, № акта технічного	Церква мурована із цегли та каміння, перекриття – склепінчасті із цегли. Мурована споруда із вогнестійким перекриттям. Купола та скатні дахи

стану	над раменами та прибудовам виконані по дерев'яним конструкціям. Будівля церкви оштукатурена у 1970-х роках цементним розчином. Загальний стан будівлі – задовільний. Споруда пам'ятки потребує проведення технічного обстеження основних конструктивних елементів.
Наявність інженерних мереж та інженерного обладнання	Автономне опалення. Будівля забезпечена електроенергією від міської мережі.
Дата і № довідки про майнову цінність об'єкта, найменування організації, яка провела оцінку, вартість в грн.	Майнова цінність не визначена

12. Перелік складових (для комплексу (ансамблю), визначного місця):

--

13. Територія об'єкта:

Площа	Площа земельної ділянки відповідно даним БТІ складає 0,264 га,
Опис меж територій об'єкта	Територія церкви межує: із півдня та сходу - перехрестя вулиць, відповідно – Св. Миколая та Енгельса, із заходу – територія костюлу св. Анни, із півночі – міська житлова територія.

14. Оцінка антропологічної, археологічної, естетичної, етнографічної, історичної, мистецької, наукової чи художньої цінності об'єкта:

Якості об'єкта, завдяки яким він набуває культурної цінності як пам'ятка	Сукупність сучасного композиційно - об'ємного вирішення зовнішнього вигляду та просторово-функціональної організації інтер'єру, церква належить до найкращих зразків церковної архітектури, виконаної із характерними рисами класицизму при реконструкції у 1851р. під впливом єпархіальної архітектури, яка стає обов'язковим при будівництві нових та реконструкції існуючих церков у другій половині 19ст. в Україні. При цьому будівля Успенської церкви зберігає регіональні інтерпретації, які знайшли відображення в композиційно-планувальному вирішенні основного об'єму церкви 18 ст. - однокупольна, в основі хрещата, що запозичене у давніх дерев'яних хрещатих подільських церков. Успенська церква 18 ст., крім того має особливу
--	--

	культурно-художню цінність завдяки збереженню автентичної організації інтер'єру церкви 19 ст. та наявність розпису стін, склепіння та іконостасу 19 ст., ікон та культових предметів 17-19 ст.
--	--

15. Зони охорони пам'ятки:

Організація-розробник науково - проектної документації	Технічне бюро при управлінні будівництва і архітектури Вінницького облвиконкому
Дата розроблення науково - проектної документації	1982 р.
Дата і номер документа про затвердження науково - проектної документації	Затверджено рішенням Вінницького облвиконкому №483 від 16.09.1982 р.
Короткий опис меж зон охорони із зазначенням площі кожної зони	Територія охоронної зони знаходиться на стику вулиць Воровського (сучасна Св. Миколая) і Енгельса. Від церкви до точки а-15м, б-22, в-38м, г-16м. Зона регулювання забудови проходить по південній стороні будівлі костюлу (уточнення-по східній) на 62м. Від пам'ятки до точок е-37м, и-48м, к-34м, о-45м, г-17м.

16. Наявність науково-дослідної та науково-проектної документації на об'єкт:

Найменування документації	Рік розроблення	Автор (організація)	Місце зберігання, інв. №
Науково-проектна документація не розроблялася			

17. Дослідницькі й реставраційні роботи на об'єкті:

Найменування робіт	Рік проведення	Замовник	Виконавець	Підрядна організація
Дослідницькі й реставраційні роботи не проводилися				

18. Основні джерела відомостей про об'єкт:

Археологічні матеріали	
------------------------	--

Іконографічні матеріали	1. Креслення обмірне. Успенська церква 1757р. м. Бар. Альбом «Матеріали обстеження пам'яток архітектури Вінницької області». Республіканське науково-реставраційні виробничі майстерні. Науково-досліджуваний і проектний сектор, м. Київ, 1956 р. 2. Фотографії обстеження 1956 р.: а) Успенська церква. Загальний вид; б) Успенська церква. Боковий фасад (1); в) Успенська церква. Боковий фасад (2). 3. Акварель. 1956р. Фрагмент бокового фасаду. 4. Малюнок (до 1851 р.) Наполеон Орда (1807-1883).
Архівні матеріали	1. Державний архів Вінницькій області(ДАВО), Д-4971, оп.1, спр. 151; 2. ДАВО, Д-177, оп. 1, спр. 1315; 3. ДАВО, Р-4510, оп. 1, спр. 2, 35; 4. ДАВО, Д-472, оп. 1, спр.294,331; 5. ДАВО, Р-2700, оп. 7, спр. 436.
Бібліографічні матеріали	1. Под. Епар. Вед. -1863г, №18, с.722-730; 1875г. №12, с.356-369; №13, с.381-400; №17, с.502-512; №18, с.533-540; 1887г., №36-37, с.826-850; 1902г., №47, с.1067-1077; №48, с.1122-1132. 2. Труды Подольского епархиального историко-статистического комитета. Вып.1X. Под редакцией священника Ефимия Сецинского. Приходы и церкви Подольской епархии. Каменец-Подольский. 1901. 3. Історія міст і сіл Української РСР. Т.Вінницька область. – К., 1972. 4. Архітектура України на рубежі XIX-XX століть. В.Е.Ясевич. Киев. 1988. 5. Українська церква. Том I та II. І.І.Огієнко. К. 1993р.

19. До паспорта додаються графічні матеріали та фотофіксація:

Найменування	Кількість	Дата виконання	Виконавець
Генеральний план з позначенням зон охорони	2	1982 р. 2013 р.	Технічне бюро при УБіА Вінницького облвиконкому
Обміри:			
Поверхові плани	2	1973 р. 2013 р.	Денисова Л.М.
Креслення фасадів	1	1973 р.	
Розрізи	-		
Фотофіксація:		2013 р.	Потупчик М.В. Денисова Л.М.
Фото загального вигляду	2		
Фото фрагментів	7		
Фото деталей	9		
Фото інтер'єрів	12		
Фото інтер'єрів дзвіниці	5		
Інше: - м. Бар к.19ст.; - схема – місце знаходження пам'ятки; - схема території пам'ятки.	3		Денисова Л.М.

Паспорт склав

Посада та назва організації	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання
Архітектор	Архітектор	Денисова Л.М.		Листопад 2013 р.

Від органу охорони культурної спадщини – управління культури і туризму Вінницької облдержадміністрації

(ініціали, прізвище, підпис, печатка)

М.В.Потупчик

ВІСНИК

МІСЦЕЗНАХОДЖЕННЯ ПАМ'ЯТКИ АРХІТЕКТУРИ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗНАЧЕННЯ – УСПЕНСЬКА ЦЕРКВА, 18 ст. (охор. №63), м. Бар, Вінницька обл.

Місце розташування Успенської церкви (охор. №63)

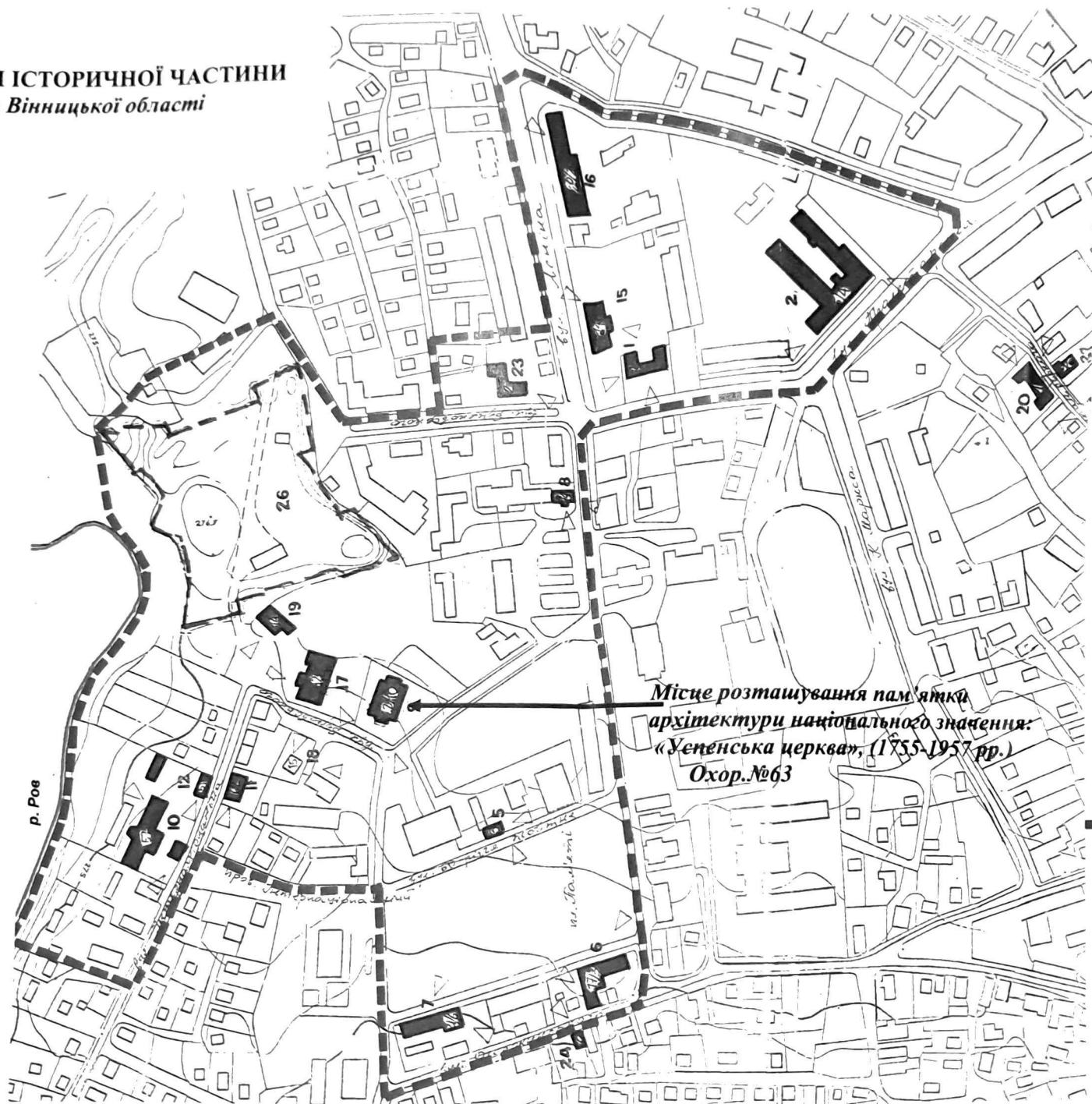

План міста Бар – к. XIX ст.

Місце розташування Успенської церкви
1755-1757 рр. (охор. №63)

МЕЖІ ІСТОРИЧНОЇ ЧАСТИНИ
м. Бар Вінницької області

Місце розташування пам'ятки
архітектури національного значення:
«Успенська церква», (1755-1957 рр.)
Охор. №63

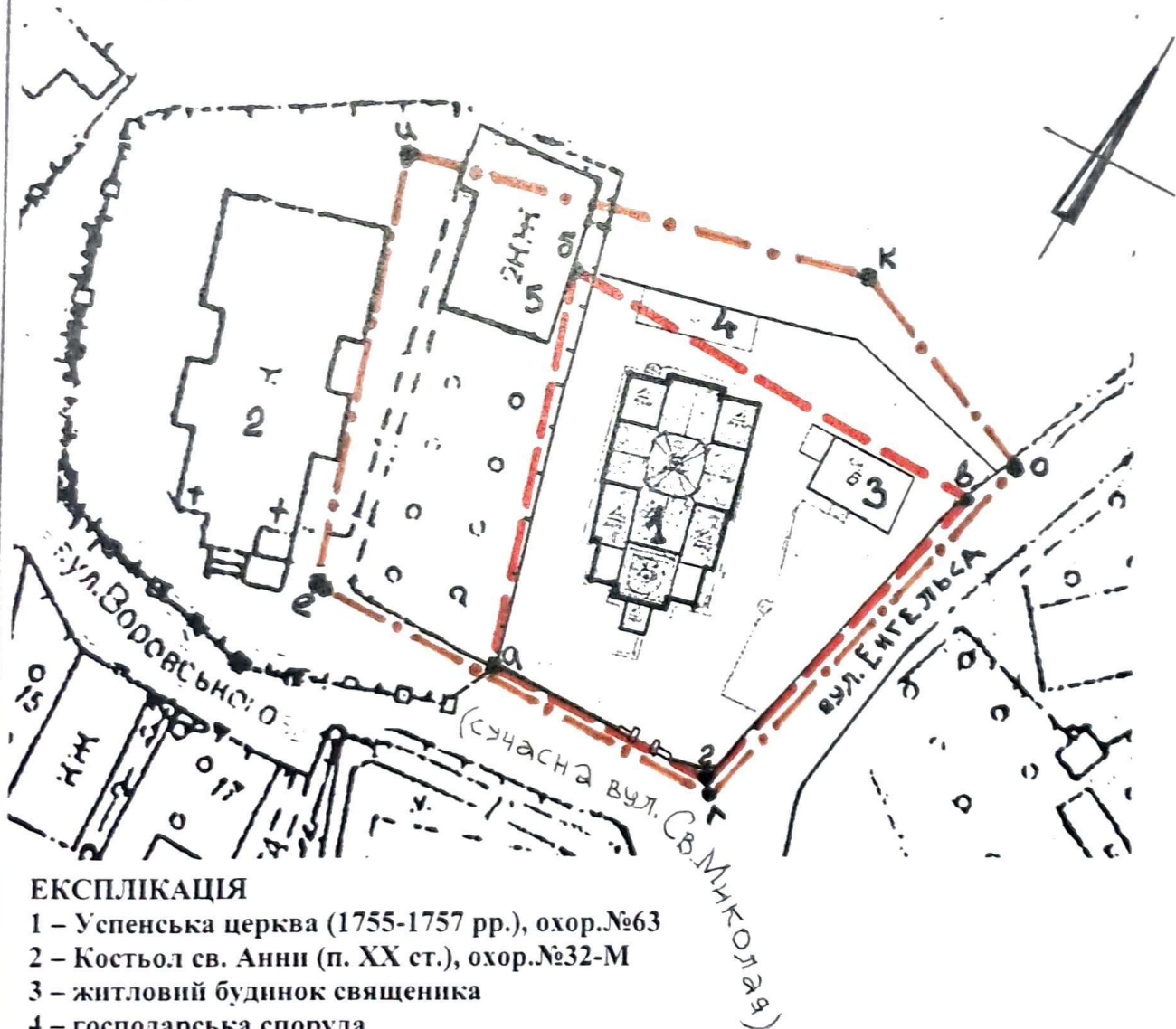
УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

- Межі історичної частини міста
- Пам'ятки архітектури національного та місцевого значення

Затверджено
рішенням Вінницького
обласного виконкому №483
від 16.09.1982 р.

ПЛАН
охоронної зони та зони регулювання забудови
пам'ятки архітектури національного значення
«УСПЕНСЬКА ЦЕРКВА» (1755-1757 рр.), охор. №63
Вінницька обл., м. Бар, вул. Св. Миколая, 10/22

М 1: 1000

ЕКСПЛІКАЦІЯ

- 1 – Успенська церква (1755-1757 рр.), охор. №63
- 2 – Костьол св. Анни (п. XX ст.), охор. №32-М
- 3 – житловий будинок священика
- 4 – господарська споруда
- 5 – плебанія

Умовні позначення

- охорона зона
- .-.- зона регулювання забудови

Примітка: Охорона зона та зона регулювання забудови нанесені на підставі візуального обстеження існуючої ситуації та нанесена на топооснові в М 1: 1000

Зміни меж території пам'ятки відбулися в 1991 р.

утверждено
решением Винницкого
облисполкома № 483

"16" 09 1982г.

Согласовано
начальник облуправления
культуры

И. Мостовой.

"15" 04 1982г.

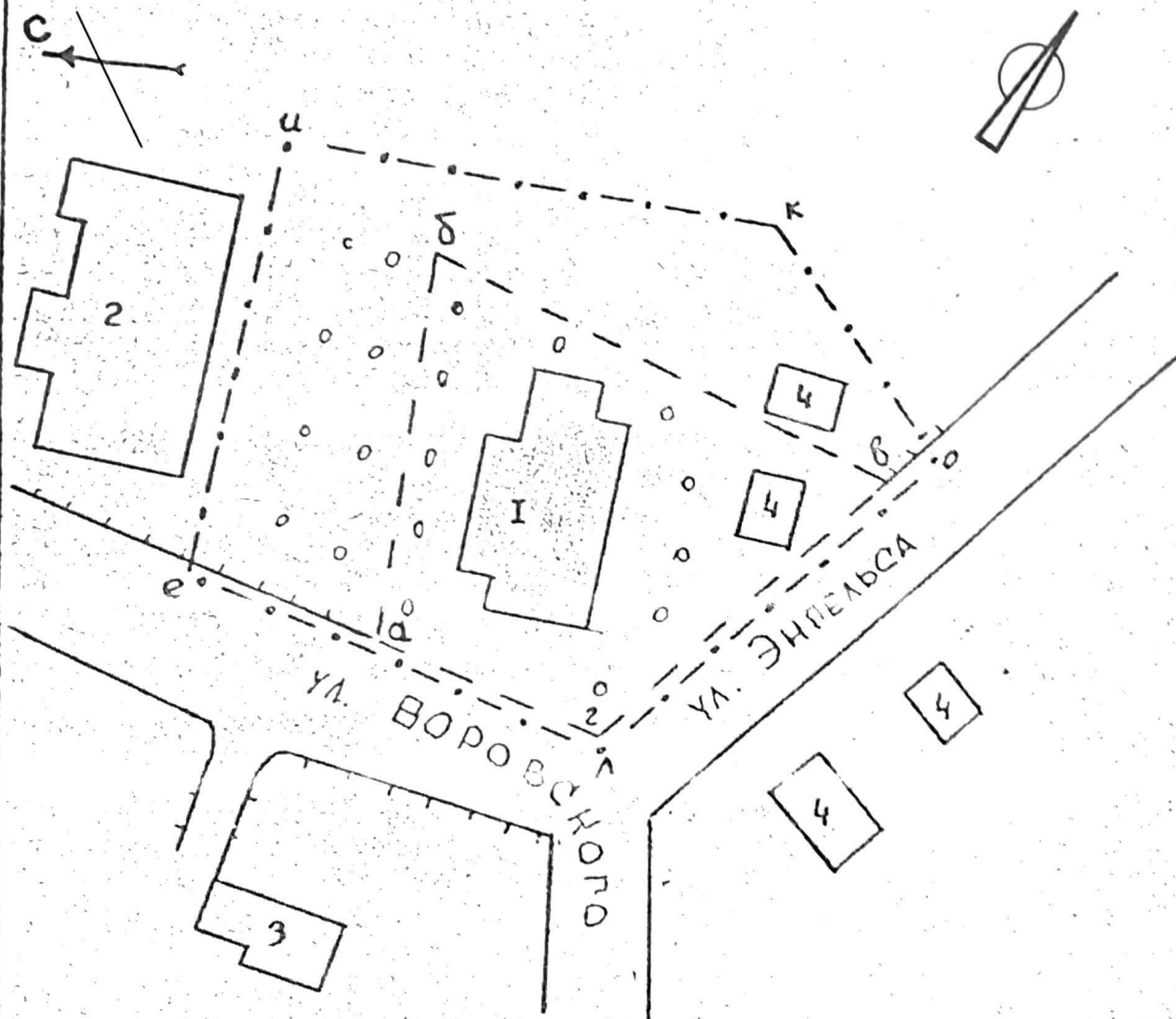
Согласовано
начальник областного
дела строительства и
архитектуры

В. Романчук

"15" 04 1982г.

П Л А Н

РАСПОЛОЖЕНИЯ УСПЕНСКОЙ ЦЕРКВИ, г. Бар, ул. ВОРОВСКОГО, БАР
СКИЙ ГОР/О, ВИННИЦКАЯ ОБЛ, МАСШТАБ М 1:500.

ЭКСПЛИКАЦИЯ :

- 1- церковь - памятник архитектуры
- 2- костел
- 3- детсад
- 4- жилые дома

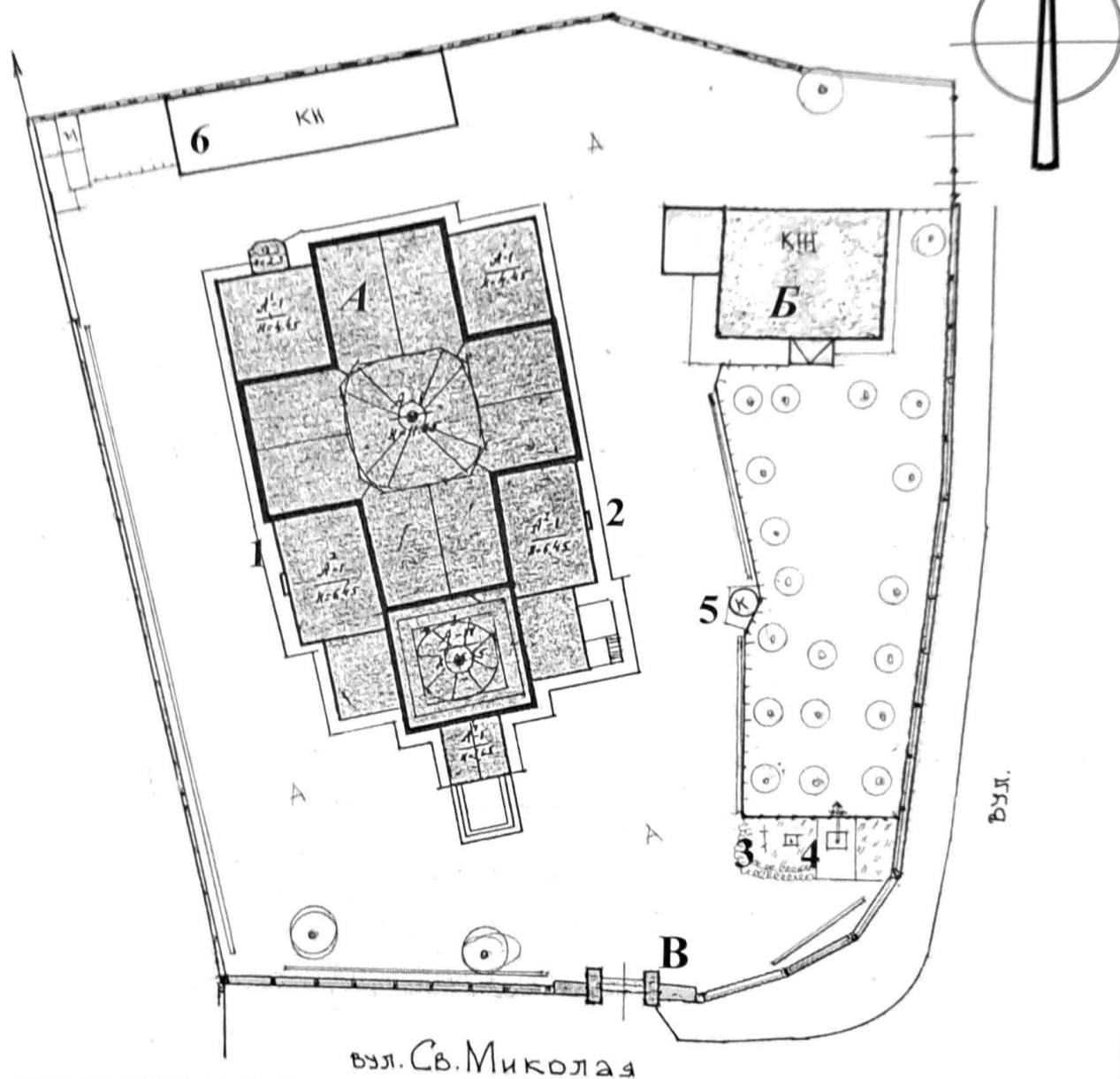
Условные обозначения :

- охранный зона
- .-.-.- зона регулирования застройки

5 0 5 10 15 20 25

Составил	Р.Мажид
Должность	инспектор ГАСК
Дата	06.06.1981

Схема території пам'ятки архітектури національного значення
 «Успенська церква», 1755-1757 рр., охр.№63
 Вінницька обл., м. Бар, вул. Св. Миколая, 10/22
 (існуюча ситуація)

ЕКСПЛІКАЦІЯ

- А – Успенська церква (охор.№63)
- Б – Житловий будинок священика
- В – Вхідна брама (колишня дзвіниця)
- 1 - Поховання священика (невідомого)
- 2 - Поховання священика Є.Корчинського (1870-1893)
- 3 - Дерев'яний хрест на могилі (невідомого)
- 4 - Дерев'яний Поклінний Хрест
- 5 - Колодязь
- 6 - Господарські споруди

33 60

25 80

22 70

14 90

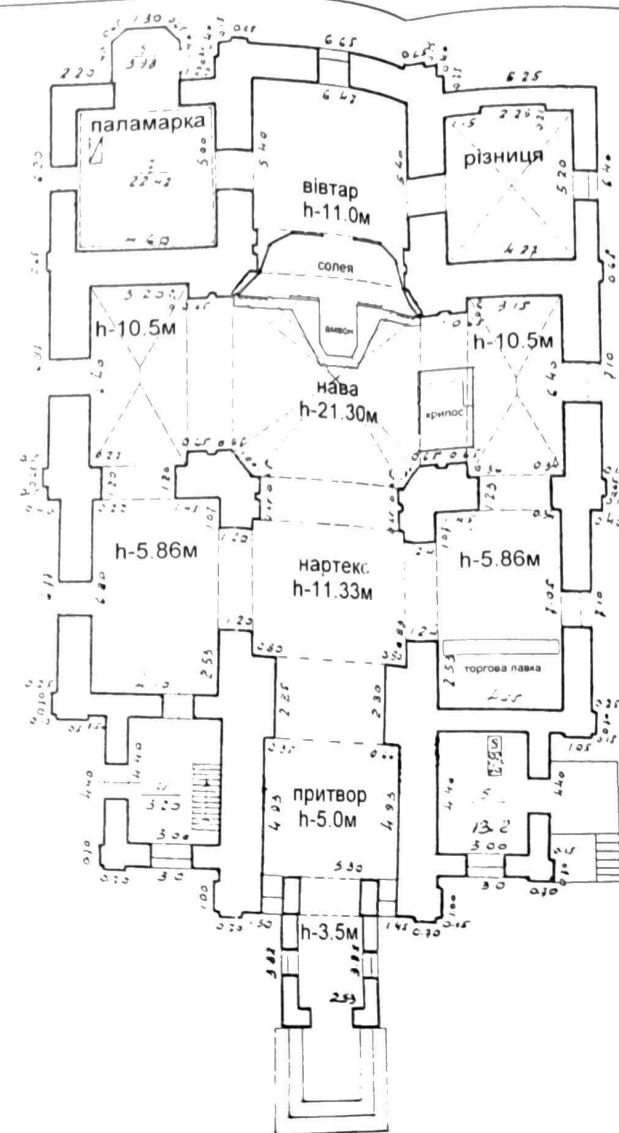
11 20

5 90

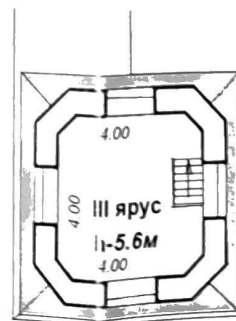
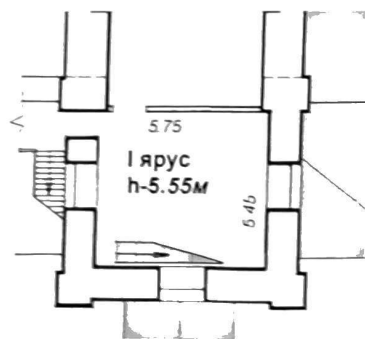
0 00

Успенська церква - 1751-1757 рр.
Вінницька обл., м. Бар, вул. Св. Миколая, 10/22
(пам'ятка архітектури національного значення)

План церкви

Плани трьох ярусів дзвіниці

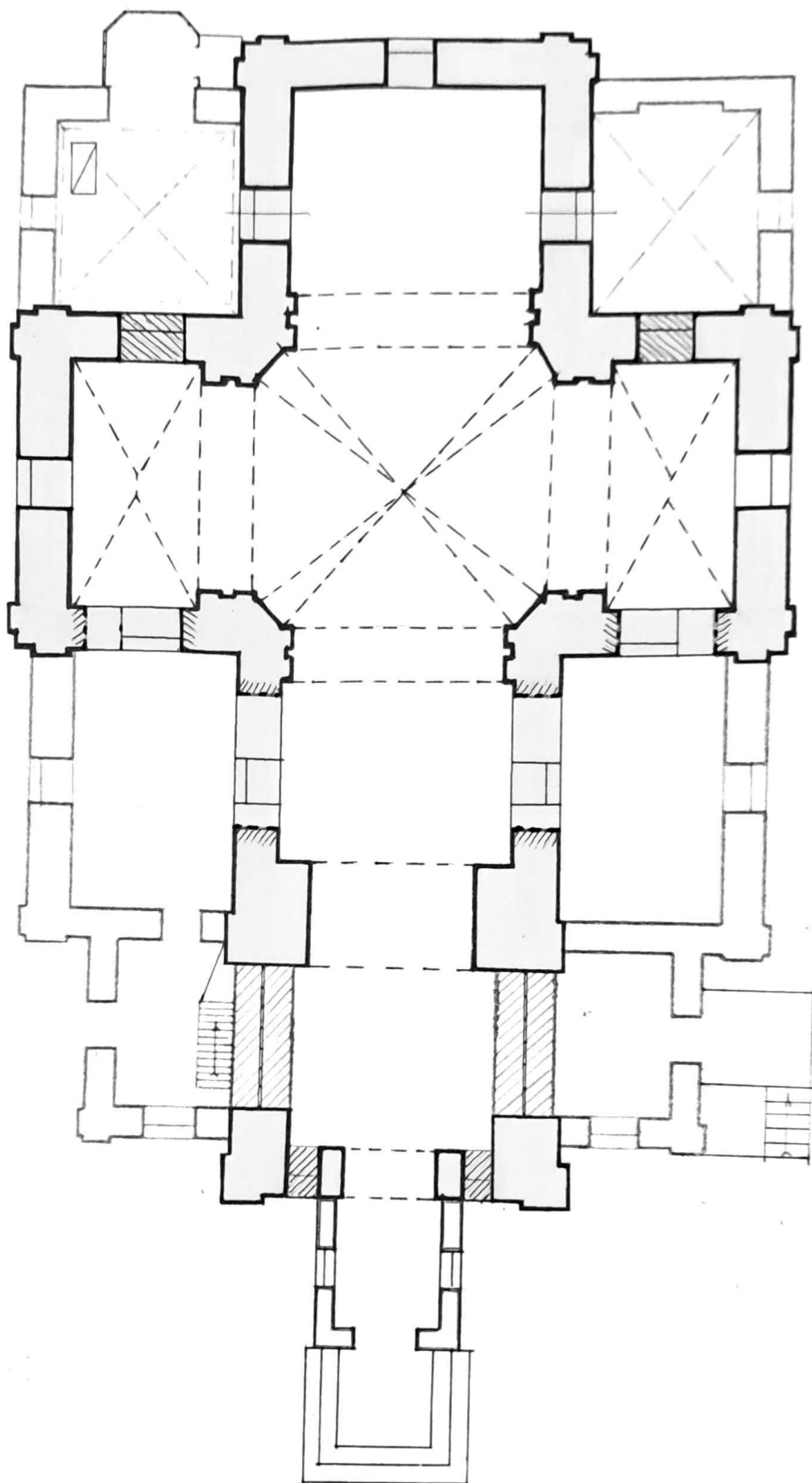

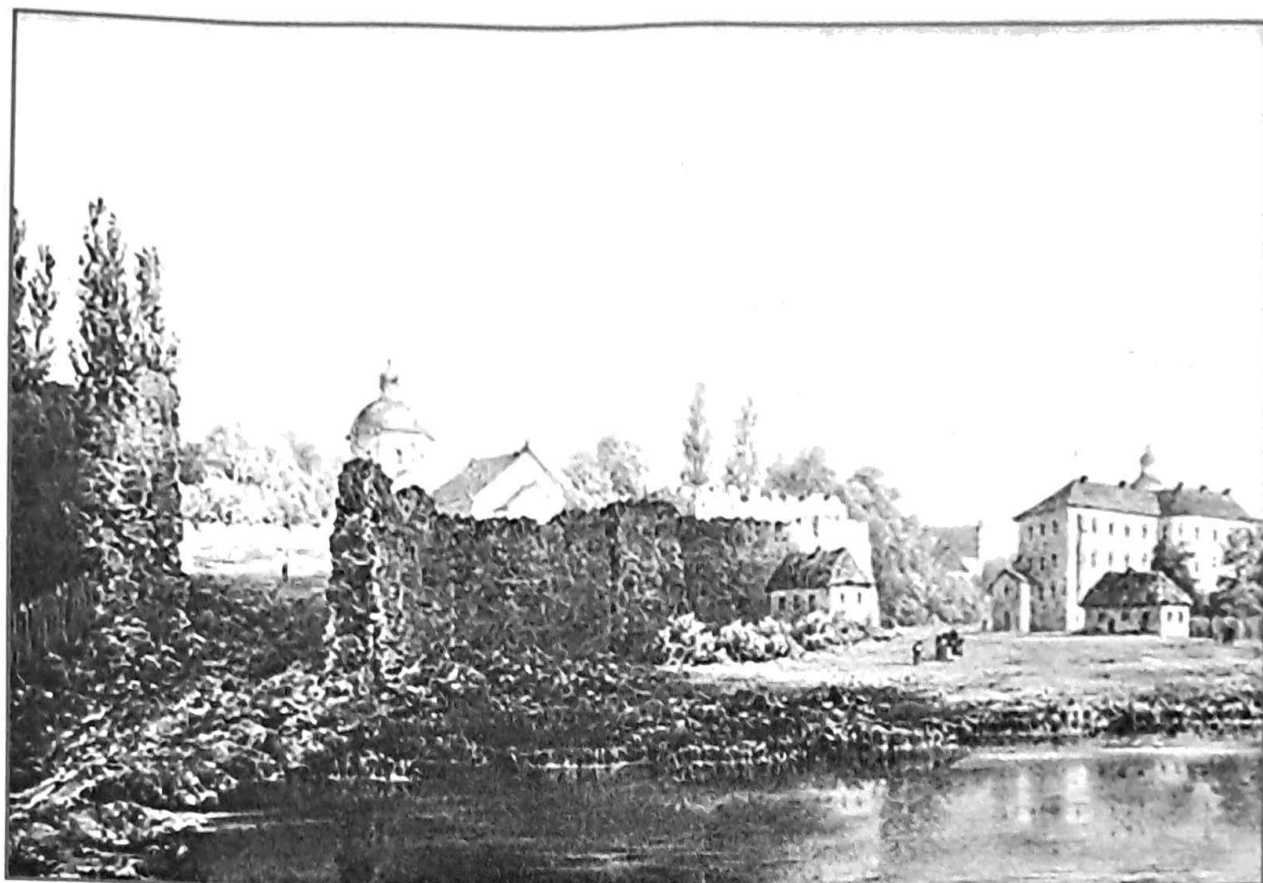
Примітка:

1. східний фасад Успенської церкви надано по кресленку 1900р.
2. план церкви та дзвіниці – по даним БТІ м. Бар

План Успенської церкви в межах 18 ст.
Пам'ятка архітектури національного значення – охор. №63
Вінницька обл., м. Бар, вул. Св. Миколая

(додаток)

Наполеон Орда (1807-1883). Бар. Малюнок до 1951 р.

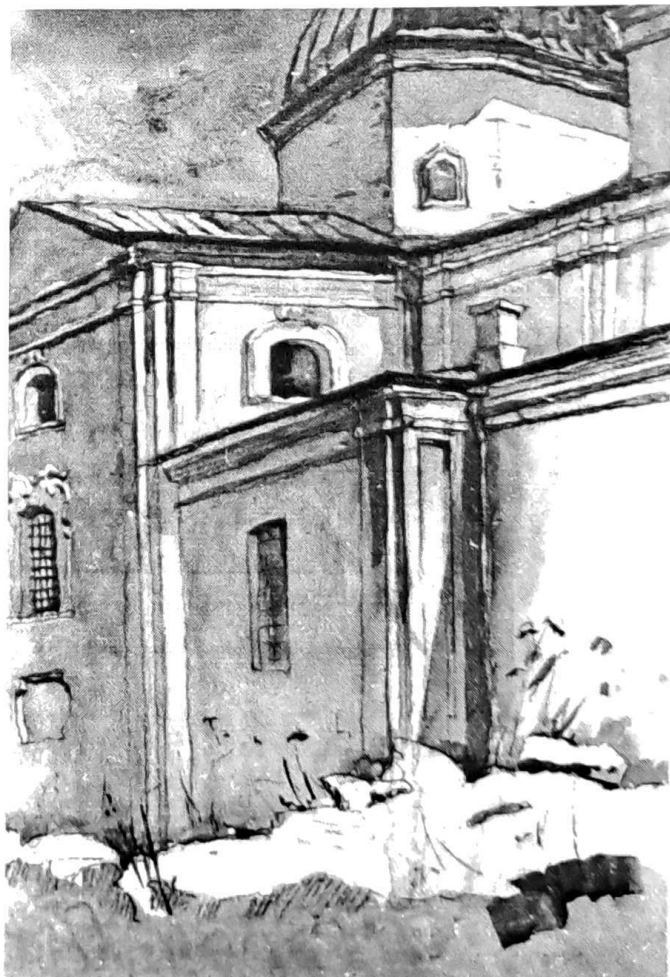
Успенська церква (1755-1757 рр.)

Пам'ятка архітектури національного значення

Охор. №63

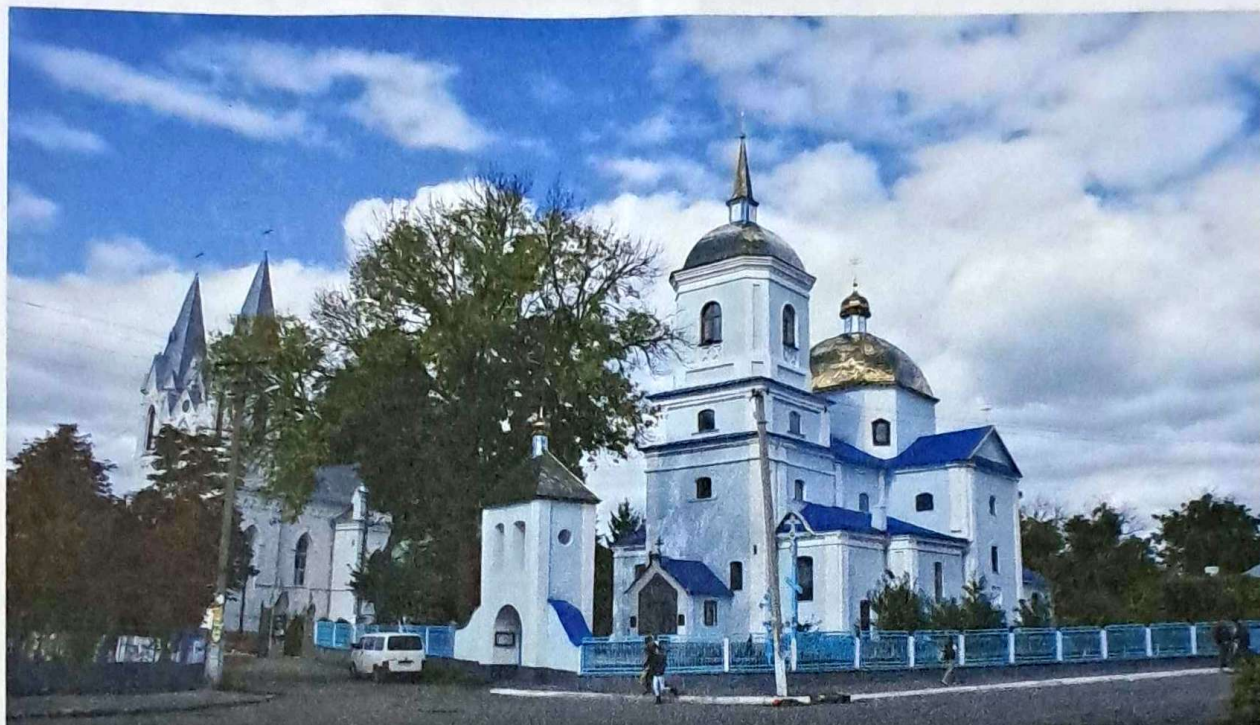
Вінницька область, м. Бар, вул. Св. Миколая, 10/22

Фотофіксація - 1956 року

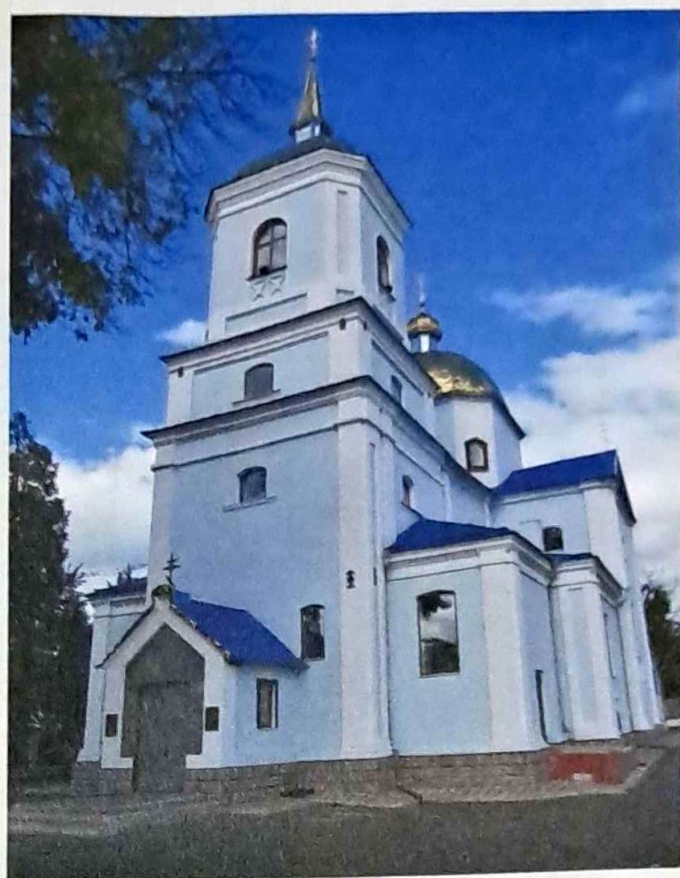
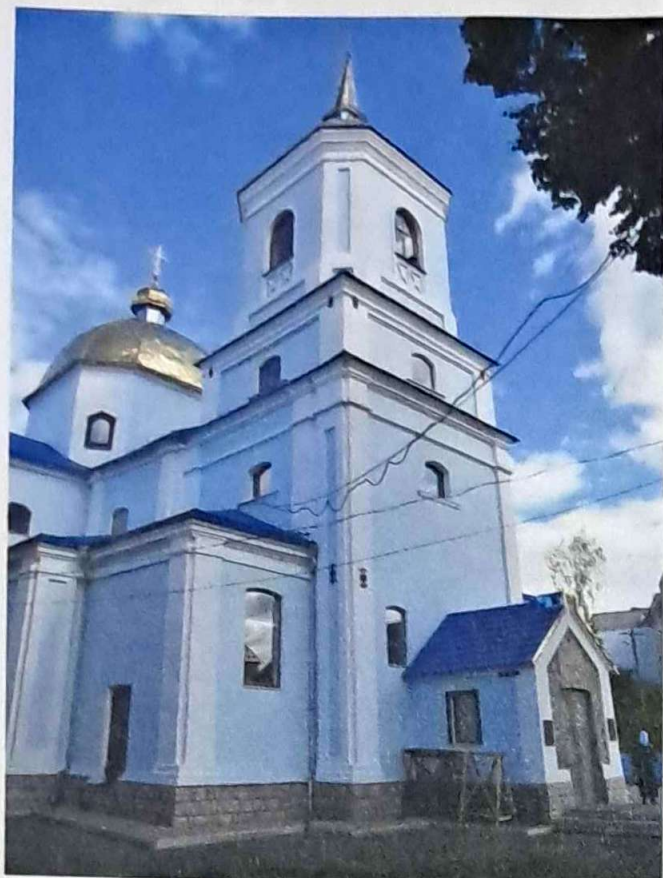
Винницька обл., м. Бар, вул. Св. Миколая, 10/22

Успенська церква (1755-1757 рр.)
Пам'ятка архітектури національного значення
Охор. №63
Вінницька область, м. Бар, вул. Св. Миколая, 10/22
Фотофіксація – 2013 р.

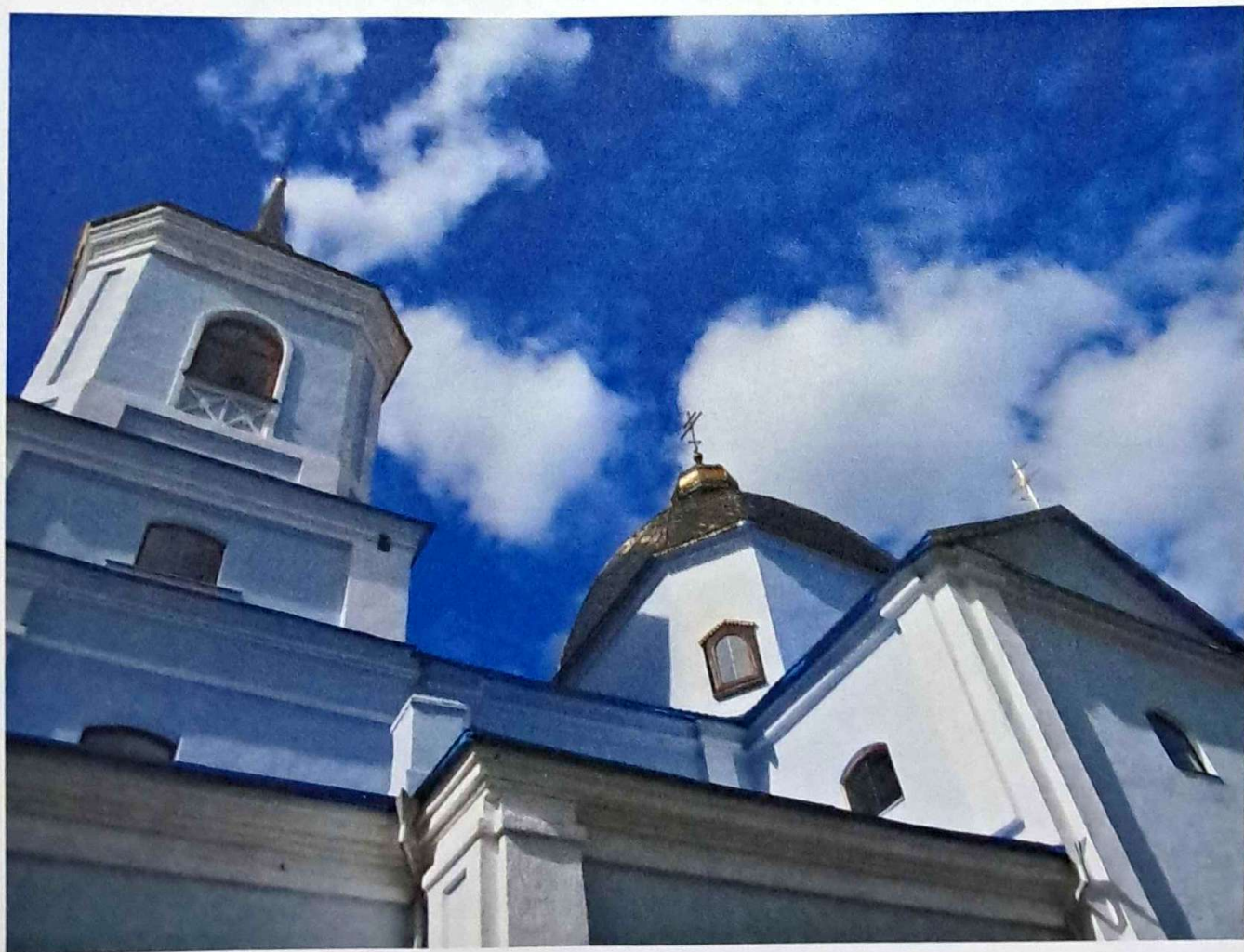

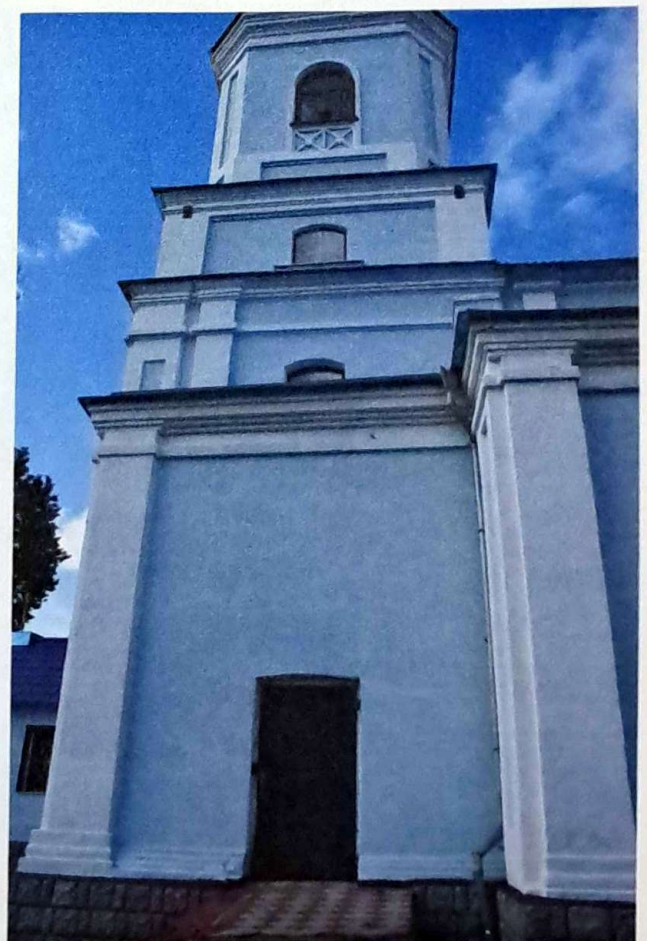
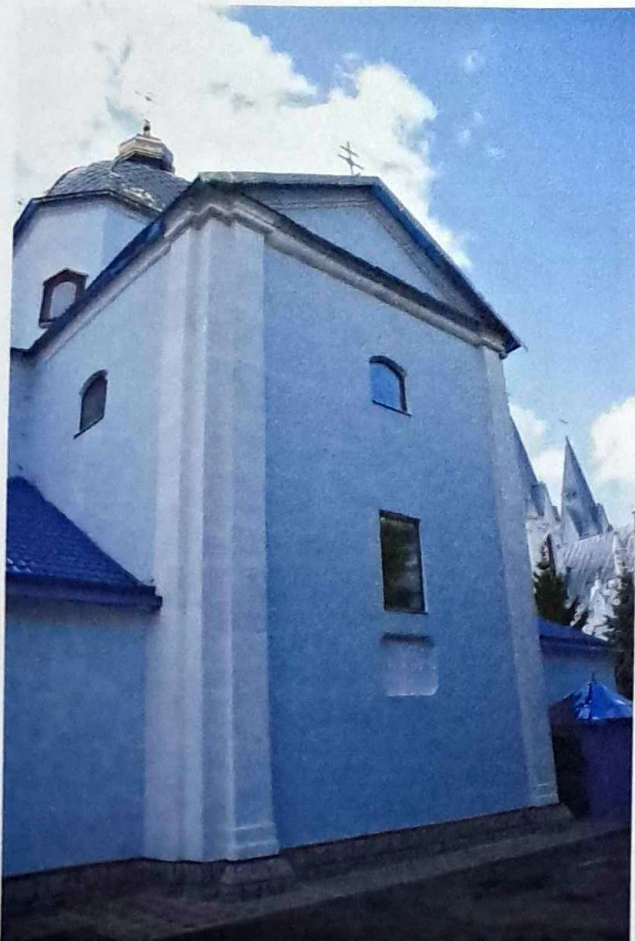
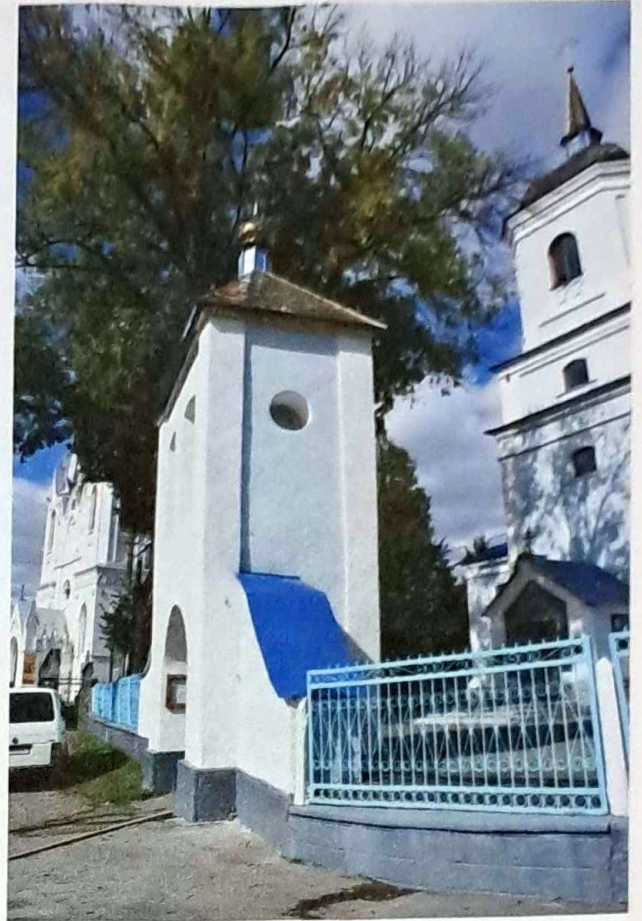
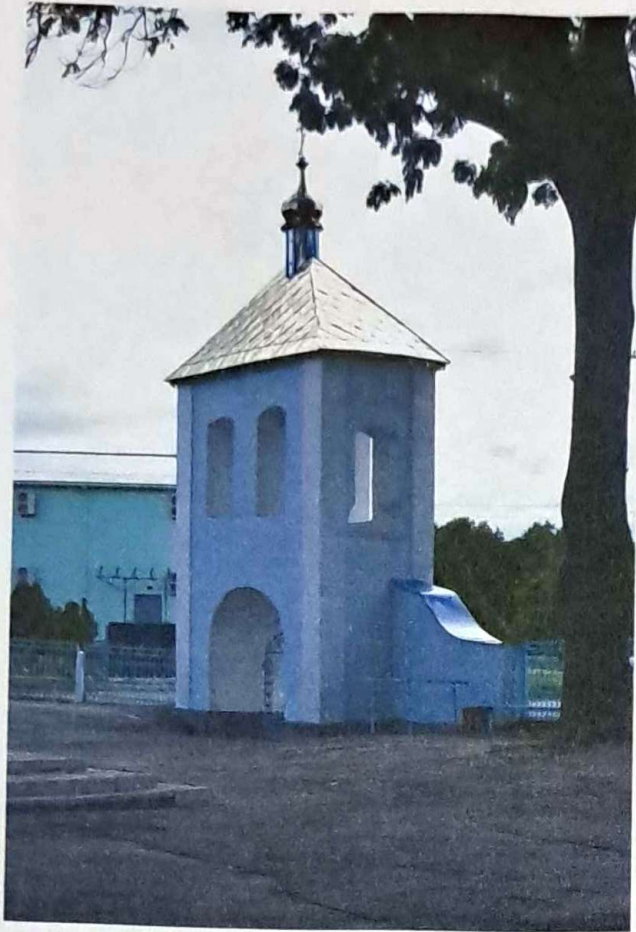
ЗАГАЛЬНИЙ ВИД

ФРАГМЕНТИ

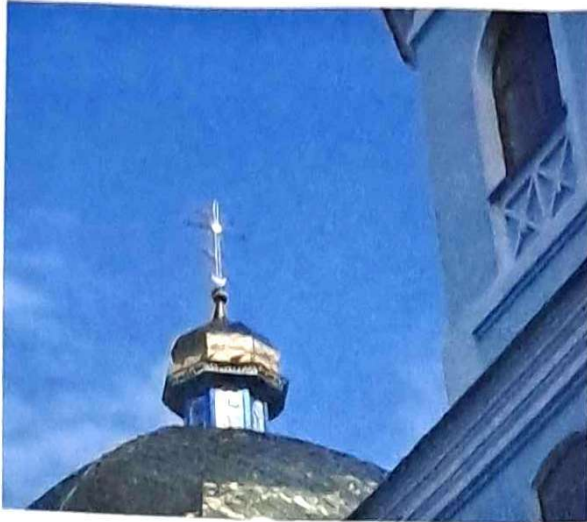

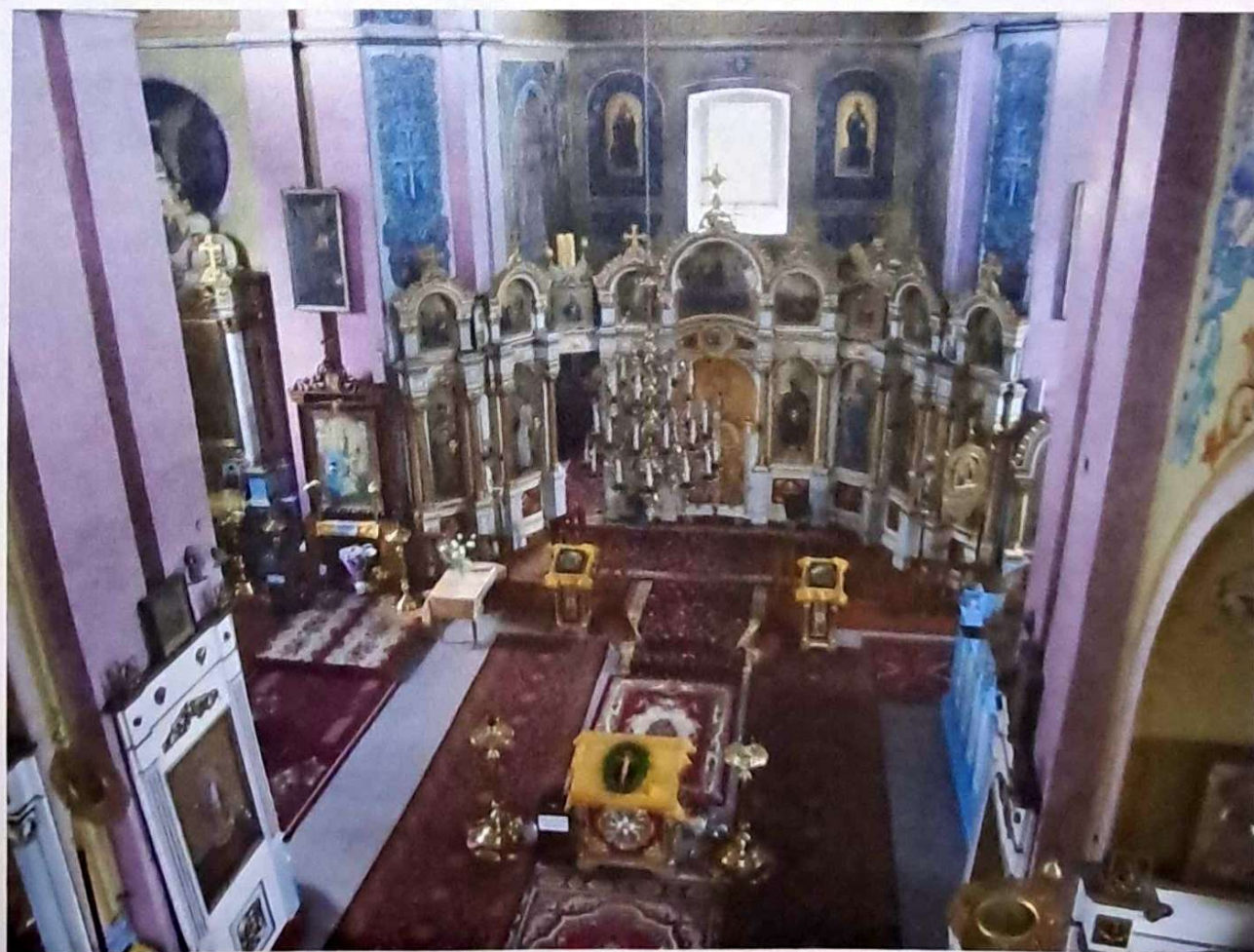
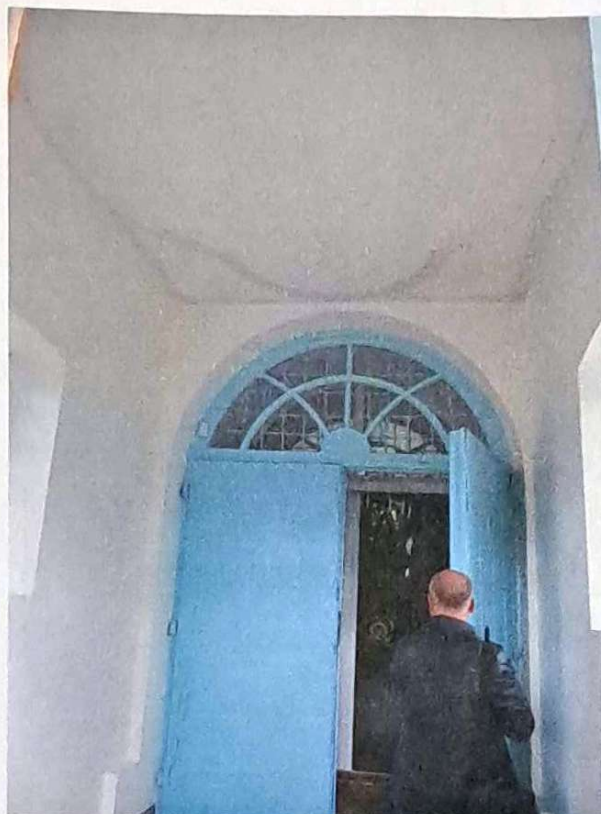

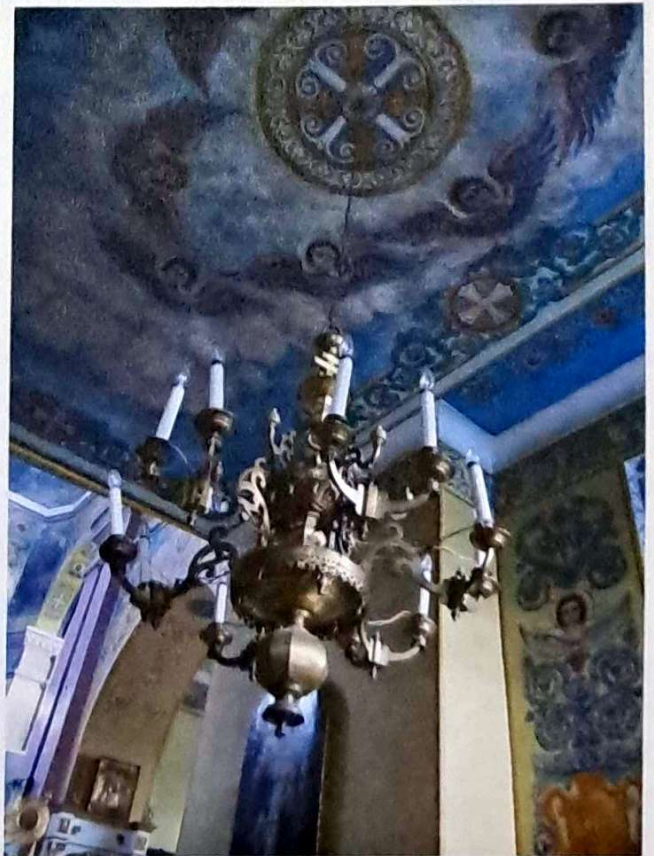
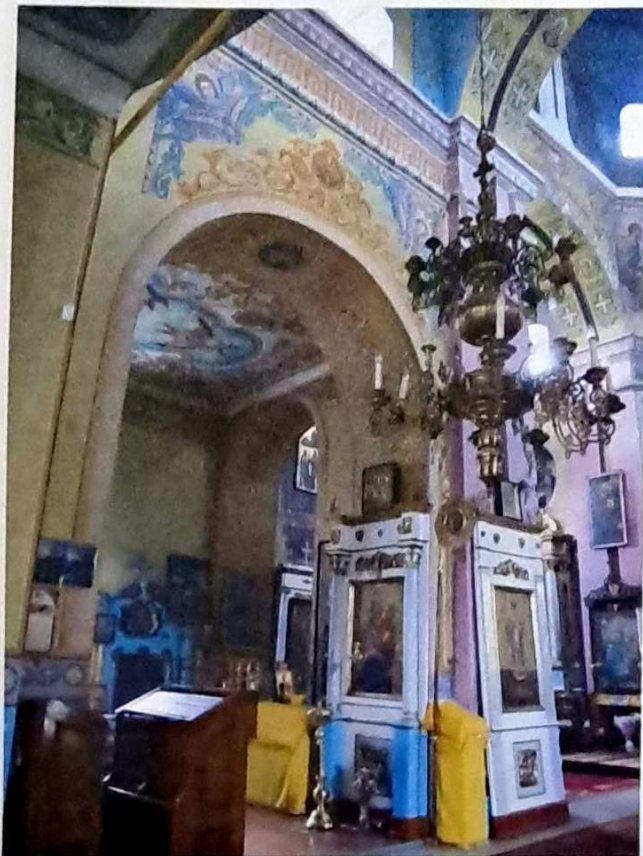
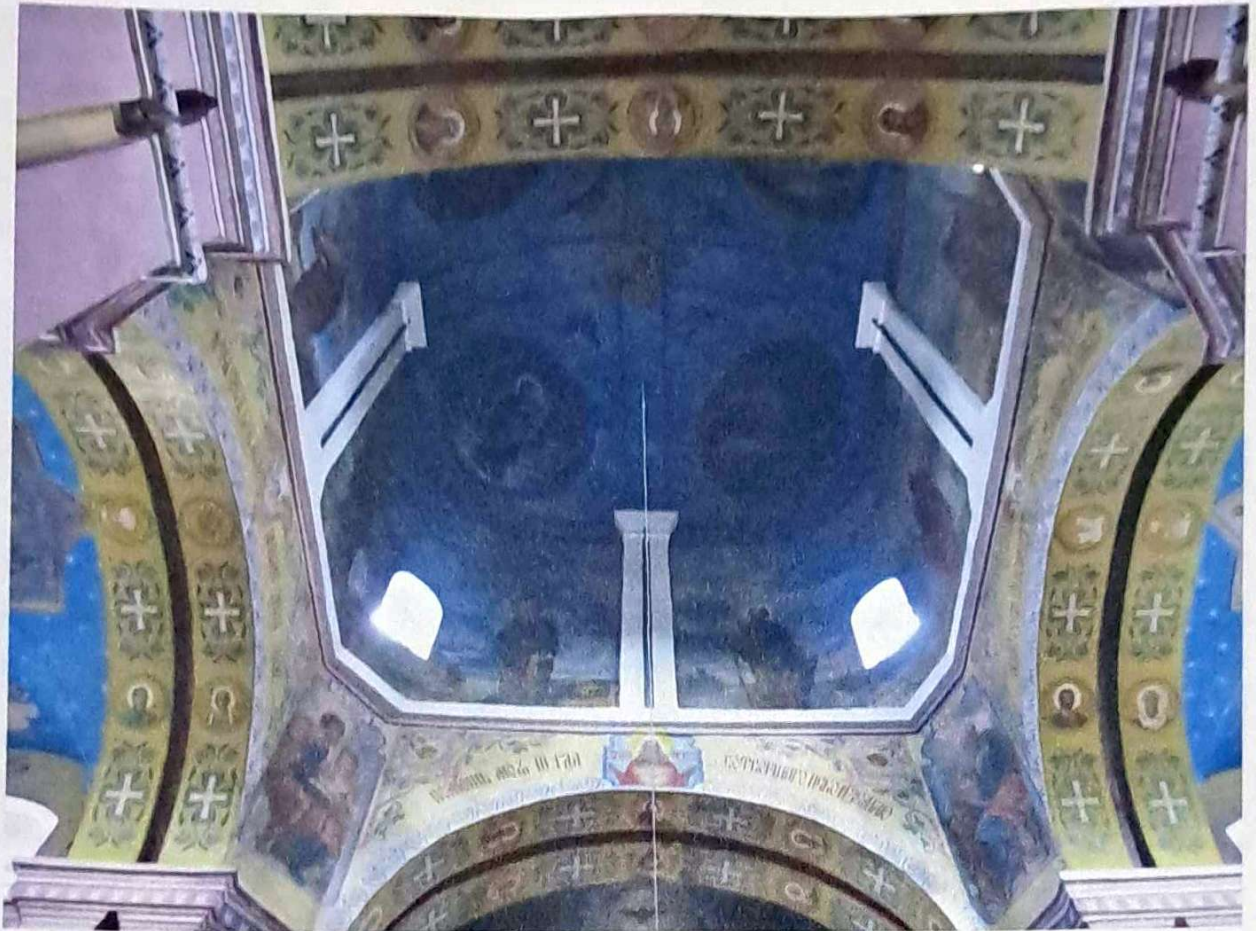
ДЕТАЛІ

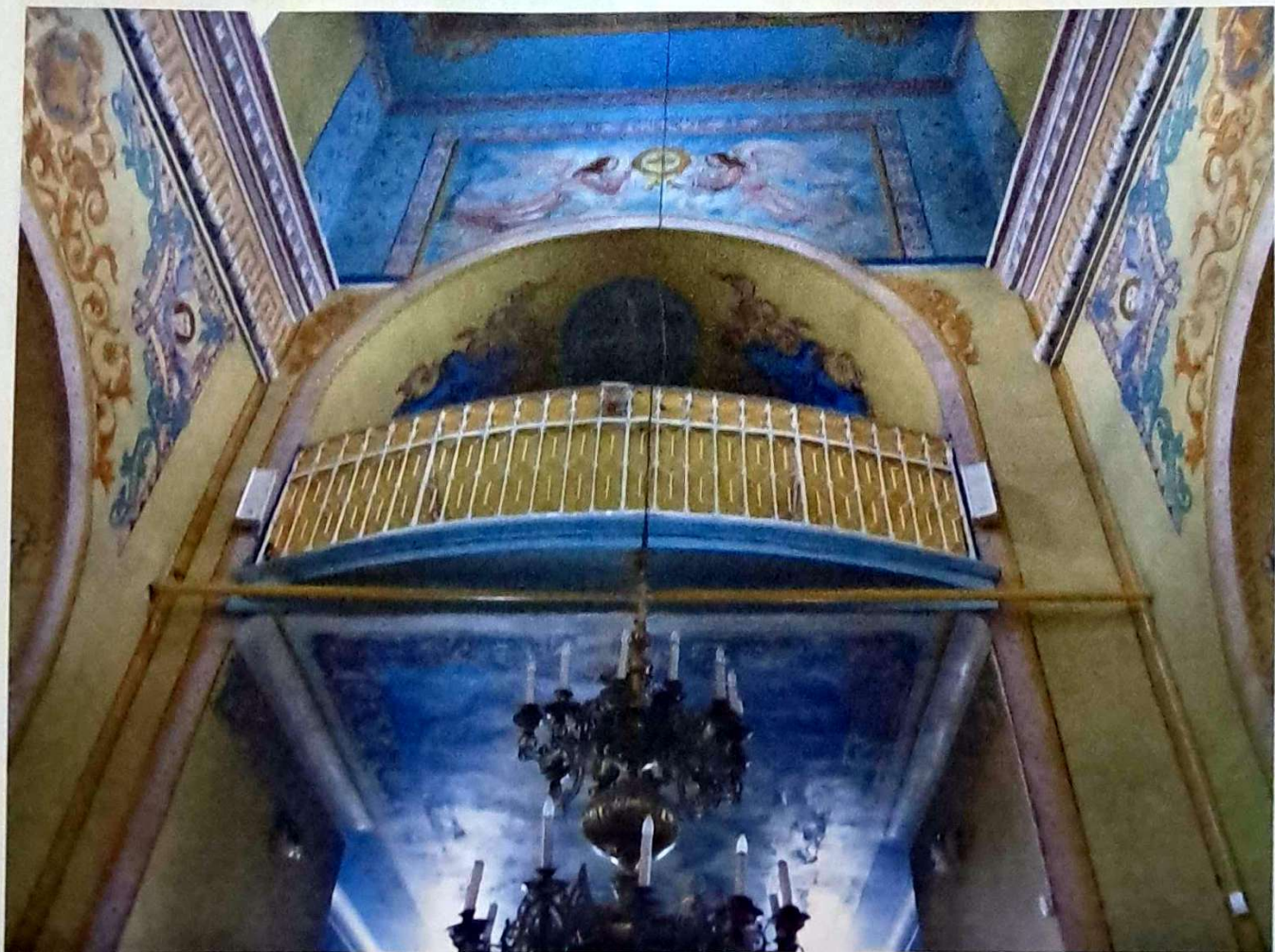
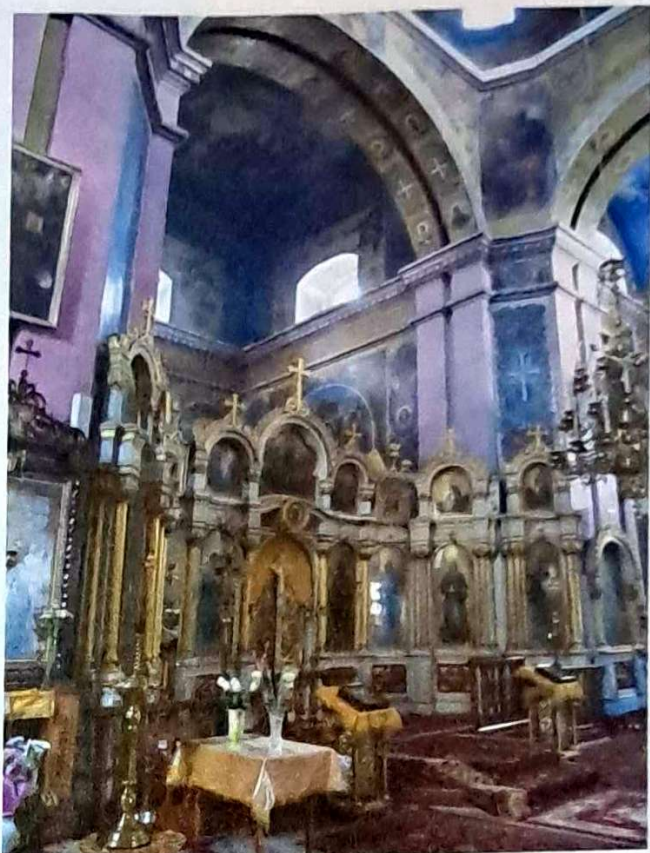

ІНТЕР'ЄР УСПЕНСЬКОЇ ЦЕРКВИ

ДЗВІНИЦЯ

ОБЛІКОВА КАРТКА

НА ОБ'ЄКТ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Вінницька область

I. НАЙМЕНУВАННЯ ОБ'ЄКТА:

УСПЕНСЬКА ЦЕРКВА.

II. ВИД ПАМ'ЯТКА АРХІТЕКТУРИ

III. ТИП СПОРУДА

IV. КАТЕГОРІЯ ПАМ'ЯТКИ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗНАЧЕННЯ.

ДАТУВАННЯ ПАМ'ЯТКИ 1855-1857 рр.

МІСЦЕ ЗНАХОДЖЕННЯ Вінницька обл., Барський р-н
м. Бар, вул. Св. Миколая, 10/22

ОХОРОННИЙ № ПАМ'ЯТКИ №63.

ОБЛІКОВА КАРТКА

Об'єкта культурної спадщини

Успенська церква
(найменування об'єкта)

вид	тип	категорія пам'ятки
архітектура	споруда	Національного значення

1. Дата утворення об'єкта

1755-1757 рр.

2. Місцезнаходження об'єкта

Вінницька область, Барський район, м. Бар, вул. Св. Миколая, 10/22

3. Охоронний номер пам'ятки

№63

4. Дати і № рішень, відповідно до яких об'єкт узятий на державний облік та визначено категорію пам'ятки:

Постанова Ради Міністрів УРСР від 24.08.1963 р. №970

5. Функціональне призначення:

Сучасне використання	Первісне призначення	Інші (протягом часу існування об'єкта)
Церква Успіння Богородиці Української Православної Церкви Московського Патріархату	Успенська церква	

6. Стислий опис об'єкта:

Розташування	Успенська церква розташована в центральній історичній частині міста Бар на окремій ділянці, що виходить на куті вулиць Св. Миколая та Енгельса, межує із територією костюлу св. Анни (св. Миколая) та із півночі – землі міської ради.
Характеристика об'єкта	Церква збудована у 1755-1757 роках в часи унії під впливом римо-католицької архітектури із елементами стилю бароко та класичних навіювань, які мали місце у другий половині 18 ст., що надали площину спокійних архітектурних мас будівлі. При реконструкції виконаної у 1851 р. будівля набула більш помітні риси класицизму вже із характерними для так званої єпархіальної архітектури другої половини 19 ст. Барокові елементи в обрамленні прорізів вікон та зломи карнизів на первісній хрещатій споруді були збережені. Під час реконструкції виконаної у 1838-1851 роках споруда отримала сучасні риси. Церква залишилася однокупольною, в основі плану хрещата, між раменами хреста виконані прибудови із цегли нижчими за основний об'єм первісної споруди. Над ганком, із боку південного рамена, виконана із цегли надбудова триярусної дзвіниці.
Наявність творів мистецтва	Завдяки тому, що церква за часи свого існування не змінювала свого призначення, в інтер'єрі церкви збереглися двоярусний

	іконостас, кіоти із іконами розписи на стінах, арках та поверхні склепінь на біблійські сюжети 19 ст. та інші культові предмети 18 ст, що потребує окремого дослідження по визначенню художньої та історичної цінності.
--	---

7. Перелік складових (для комплексу, ансамблю, визначного місця):

--

8. Ступінь збереженості об'єкта

Добрий, задовільний, незадовільний, аварійний	Церква мурована з червоної цегли, перекриття – склепінчасті з цегли. Мурована споруда з вогнестійким перекриттям. Купола та скатні дахи над раменами та прибудовам виконані по дерев'яним конструкціям. Будівля церкви оштукатурена у 1970-х роках цементним розчином. Загальний стан будівлі – задовільний. Споруда пам'ятки потребує проведення технічного обстеження основних конструктивних елементів.
---	---

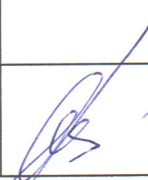
9. Наявність науково-проектної документації на об'єкт:

Найменування документації	Рік розроблення	Автор(організація)	Місце зберігання інв. №
науково-проектна документація не розроблялася			

10. До облікової картки додаються графічні матеріали та фото фіксація:

Найменування матеріалів	кількість	Дата виконання	виконавець
Генеральний план з позначенням зон охорони	1	1982 р.	Технічне бюро при управлінні будівництва і архітектури Вінницького облвиконкому
План об'єкта	1	2013 р.	Денисова Л.М.
Фото загального вигляду об'єкта	3	2013 р.	Денисова Л.М.

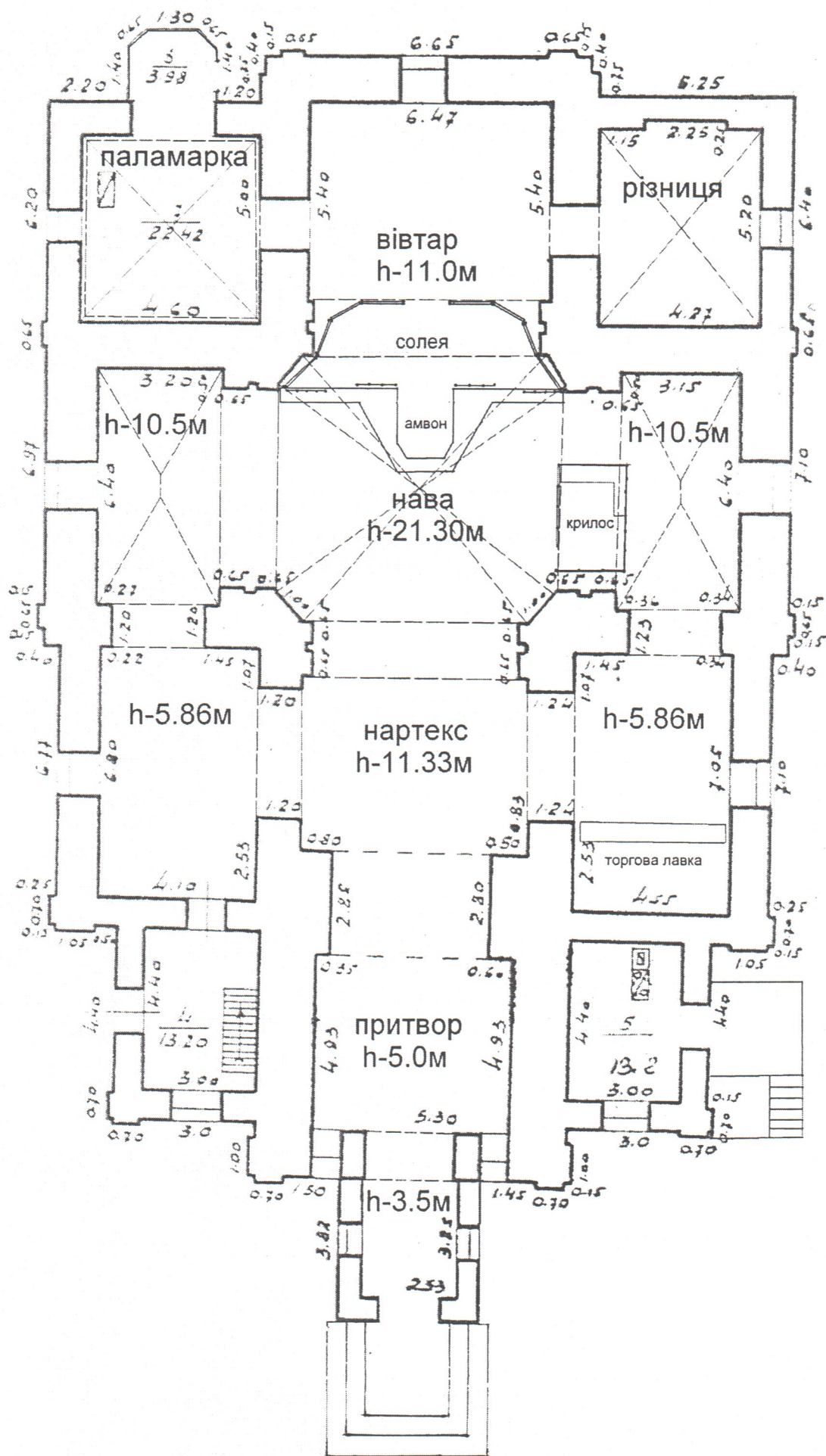
Облікову картку склав:

Посада та назва організації	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання
Архітектор	Архітектор	Денисова Л.М.		2013 р.

Від органу охорони культурної спадщини – управління культури і туризму Вінницької обласної адміністрації

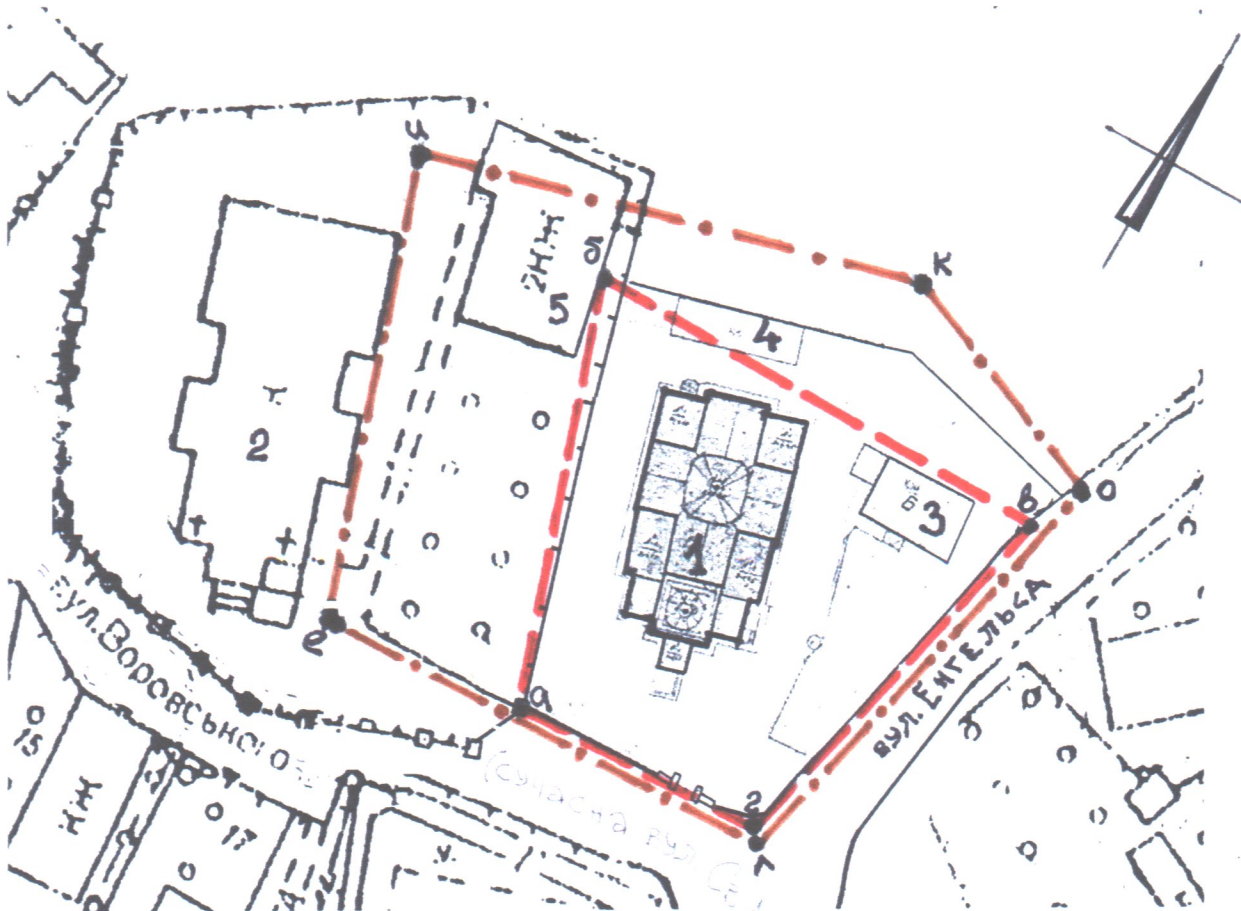
М.В.Потупчик

Затверджено
рішенням Вінницького
обласного виконкому №483
від 16.09.1982 р.

ПЛАН
охоронної зони та зони регулювання забудови
пам'ятки архітектури національного значення
«УСПЕНСЬКА ЦЕРКВА» (1755-1757 рр.), охор. №63
Вінницька обл., м. Бар, вул. Св. Миколая, 10/22

М 1: 1000

ЕКСПЛІКАЦІЯ

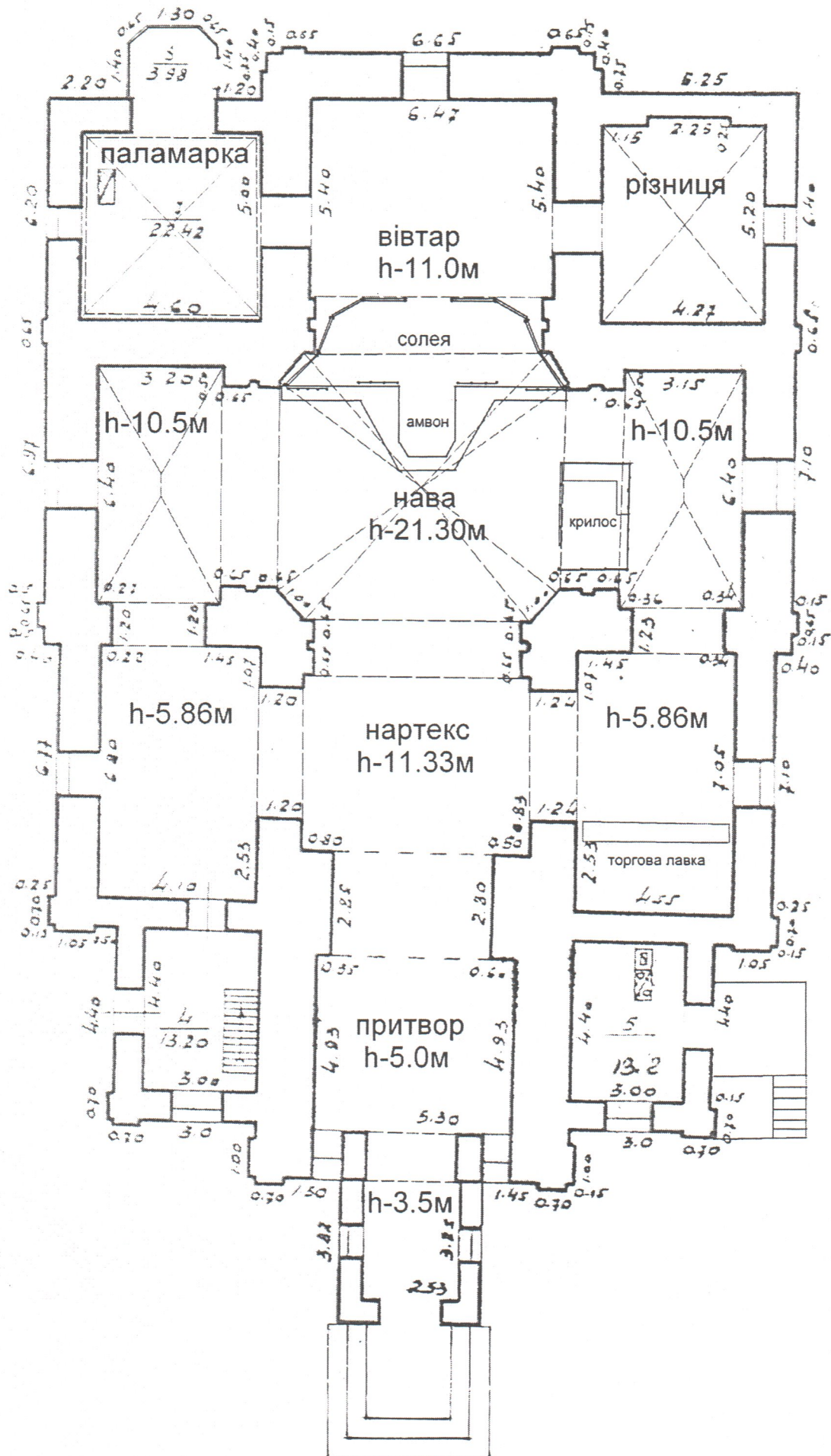
- 1 – Успенська церква (1755-1757 рр.), охор. №63
- 2 – Костьол св. Анни (п. XX ст.), охор. №32-М
- 3 – житловий будинок священика
- 4 – господарська споруда
- 5 – плебанія

Умовні позначення

- охорона зона
- зона регулювання забудови

Примітка: Охорона зона та зона регулювання забудови нанесені на підставі візуального обстеження існуючої ситуації та нанесена на топооснові в М 1: 1000
Зміни меж території пам'ятки відбулися в 1991 р.

«Успенська церква», 1755-1757 рр., охр.№63
пам'ятка архітектури національного значення

Успенська церква (1755-1757 рр.)

Пам'ятка архітектури національного значення

Охор. №63

Вінницька область, м. Бар, вул. Св. Миколая, 10/22

Фотофіксація – 2013 р.

ЗАГАЛЬНИЙ ВИД

